

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2024

Chișinău

Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare „Sport 2030”

În temeiul art.6 alin.(1) din Legea nr.330/1999 cu privire la cultura fizică și sport (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.83-86, art.399), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Strategia de dezvoltare „Sport 2030” (se anexează).
2. Ministerul Educației și Cercetării va prezenta Guvernului:
 - 1) raportul de evaluare intermediară privind implementarea Strategiei în semestrul I al anului 2027.
 - 2) raportul de evaluare finală privind implementarea Strategiei în semestrul I al anului 2031.
3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Educației și Cercetării.
4. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul educației și cercetării

Dan Perciun

Ministrul finanțelor

Petru Rotaru

Strategia de dezvoltare „Sport 2030”

I. Introducere

Secțiunea 1. Scopul Strategiei de dezvoltare „Sport 2030”

1. Strategia de dezvoltare „Sport 2030” pentru anii 2024-2030 (*în continuare – SD „Sport 2030”*) trasează politicile Guvernului Republicii Moldova în domeniul educației fizice și al sportului, descrie conținutul și mecanismul de realizare prin activitățile planificate, determină impactul asupra sistemului sportiv, asupra societății și statului pentru a optimiza pregătirea fizică, formarea culturală și profesională a cetățenilor, fiind parte componentă a dezvoltării armonioase a personalității, a fortificării sănătății și consolidare a politicilor pe segmentul sportului de performanță. În acest sens, SD „Sport 2030” descrie procesul de realizare a politicilor în domeniul educației fizice și al sportului pentru anii 2024-2030 și elucidează impactul așteptat asupra statului și societății în plan social și economic.

2. În corelație cu prevederile Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” aprobată prin Legea nr.315/2022, dar și cu angajamentele statului Republica Moldova asumate prin Acordul de asociere RM-UE și obținerea statutului de țară candidat a apărut necesitatea elaborării SD „Sport 2030”. În articolul 126 din capitolul 23 al Acordului de Asociere RM-UE se stipulează: „Părțile promovează cooperarea în domeniul activităților sportive și fizice prin intermediul schimbului de informații și de bune practici pentru a susține un stil de viață sănătos, valorile sociale și educative ale sportului și bună guvernanta în sport în cadrul societăților din UE și din Republica Moldova”.

3. Totodată, obiectivele descrise în SD „Sport 2030”, prin conținut confirmă faptul că la elaborarea documentului s-a ținut cont de un șir de contradicții, precum și de unii factori interni și externi care împiedică dezvoltarea domeniului educației fizice și al sportului.

4. Sportul și educația fizică reprezintă un fenomen social - economic în continuă dezvoltare, cu o contribuție importantă la obiectivele strategice ale Uniunii Europene cu privire la solidaritate și prosperitate. Activitatea fizică este definită, de obicei, ca „orice mișcare a corpului asociată cu contractia musculară care crește consumul de energie peste nivelul de repaus”. Această definiție în sens larg, include toate contextele de activitate fizică.

5. Sportul reprezintă activitatea fizică a cărei practică presupune un antrenament metodic, respectarea anumitor reguli și a unei anumite discipline, având la bază elementul competitiv și urmărind obținerea performanțelor; fiecare dintre formele particulare, reglementate ale acestei activități.

6. Educația fizică reprezintă activitatea de formare - dezvoltare a personalității umane proiectată și realizată prin valorificarea deplină a potențialului fizic, fiziologic și psihologic al organismului în condițiile specifice societății moderne, contemporane. Educația fizică, este considerată ca fiind un proces instructiv-educativ al cărui obiectiv îl constituie creșterea potențialul fizic și psihic, atât în plan personal, cât și cel social. Or, este în principal, o activitate construită și desfășurată pentru perfecționarea dezvoltării fizice și capacității motrice a ființei umane, în funcție de particularitățile de vârstă, de sex, de cerințele de integrare socială, de specificul unor profesii. Într-o percepție restrânsă, în înțelesul pedagogic, educația fizică urmărește dezvoltarea posibilităților fizice și psihice, individuale și/sau colective.

7. În Republica Moldova, practicarea sportului constituie factorul de bază în menținerea sănătății și dezvoltării armonioase a personalității, factorul de bază în crearea și transmiterea de noi cunoștințe și valori general-umane, în dezvoltarea capitalului uman, și formarea conștiinței și identității naționale, în promovarea aspirațiilor de integrare europeană. Un rol primordial în crearea premiselor pentru dezvoltarea umană durabilă și promovarea modului sănătos de viață

Îl au valorile sociale și educative ale sportului. Practicarea sportului pentru toți și a celui de performanță se realizează într-un cadru formal, care urmează a fi reactualizat și adaptat la exigențele și cerințele actuale. Prin intermediul disciplinei școlare *Educația fizică*, în instituțiile de învățământ general, profesional tehnic și superior se urmărește educarea și formarea unor elevi și studenți cu competențe specifice, iar prin activitățile extrașcolare, desfășurate în școlile sportive, Centrul Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale se va realiza formarea competențelor specifice sportive. Mediul social influențează elevii, tinerii în afara educației formale și contribuie la formarea de valori și percepții care determină comportamentul acestora. Sportul joacă un rol esențial în formarea și educația formală și informală a indivizilor.

8. Republica Moldova promovează o politică de dezvoltare a sportului, racordată la politicile de dezvoltare a sportului din Europa, relevantă problemelor și nevoilor actuale ale sistemului de educație fizică și al sportului, dar și ale beneficiarilor acestuia. Documentele privind dezvoltarea strategică a educației fizice și a sportului adoptate, demonstrează preocuparea Guvernului Republicii Moldova pentru schimbarea accentelor în sportul pentru toți și cel de performanță în favoarea calității proceselor și a competențelor pe care sportivii le obțin în cadrul activităților.

9. Sportul îi atrage pe cetățeni, majoritatea dintre care participă în mod regulat, la activități sportive. Acestea generează valori importante precum: spiritul de echipă, solidaritatea, toleranța și fair play-ul, contribuind la dezvoltarea și împlinirea personală. De asemenea, sportul promovează contribuția activă a cetățenilor în societate și, în acest sens, sprijină cetățenia activă. Comisia Europeană recunoaște rolul esențial al sportului în cadrul societății europene, mai ales la momentul de față, când este necesar să se realizeze o conexiune mai aproape de cetățeni și să se ocupe de aspecte de care aceștia sunt direct interesați.

10. Pentru asigurarea integrării politicilor care prevăd creșterea activității fizice în viața de zi cu zi, ar trebui să existe o cooperare strânsă și consecventă între actorii publici și privați, relevanți atunci când politicile pentru sport, sănătate, educație, organizare a timpului liber, etc. sunt dezvoltate. Dacă politicile care promovează activitatea fizică sunt integrate cu succes, cea mai ușoară opțiune disponibilă pentru cetățeni ar trebui să fie de a alege un stil de viață sănătos.

11. În ultimii ani, nivelul sportului de performanță din Republica Moldova a început să se îmbunătățească, dar cu toate acestea se atestă și următoarele probleme: managementul școlilor sportive și al unor federații sportive naționale necesită îmbunătățire și dezvoltare; condițiile de antrenament al sportivilor sunt sub standardele care pot aduce performanță înaltă; risc crescut de utilizare a substanțelor și metodelor interzise de către sportivi; susținerile financiare nu sunt suficiente pentru acoperirea necesarului indispensabil.

12. În contextul problemelor enunțate, menționăm că unele federațiile sportive naționale sunt insuficient dezvoltate și duc lipsă de resurse atât materiale și umane cât și de viziuni strategice evidente.

13. SD „Sport 2030” prezintă o viziune coerentă asupra condițiilor necesare pentru participarea activă a tuturor cetățenilor la activitățile sportive, dar și asupra unui cadru unificat de performanță înaltă a sportivilor.

14. Prezenta SD „Sport 2030” stabilește următoarea linie de acțiune: de la dezvoltarea sportului pentru toți, prin campanii de conștientizare a importanței sportului pentru sănătate, și intruire a societății prin spiritul valorilor olimpice prin revizuirea curriculei școlare-la reconceptualizarea sportului de performanță, prin crearea centrelor regionale sportive, creșterea numărului de rezultate ale sportivilor moldoveni pe arena internațională și națională.

15. Implementarea SD „Sport 2030” va permite creșterea coeziunii sociale și a stării de sănătate a populației de toate categoriile de vârstă. Implementând SN

16. SD „Sport 2030”, la nivel internațional, imaginea Republicii Moldova va fi îmbunătățită, grație rezultatelor obținute de sportivii de performanță.

17. Scopul SD „Sport 2030” constă în determinarea direcțiilor strategice de acțiuni necesare pentru soluționarea problemelor identificate sistematic, pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare în domeniul educației fizice și al sportului, precum și pentru previziunea schimbărilor intervenite, în contextul implementării Strategiei.

18. În esență, domeniului educației fizice și al sportului care reprezintă un mijloc ce contribuie la atingerea obiectivelor de dezvoltare socială și economică a țării, SD „Sport 2030” valorifică pilonii și obiectivele de dezvoltare durabilă prevăzute în Strategia națională de

dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și se aliniază strategic pentru dezvoltarea domeniului prenotat pe termen mediu și pe termen lung.

19. SD „Sport 2030” va fi implementată pe parcursul anilor 2024-2030 în două etape: pe termen mediu și pe termen lung, în baza documentelor de politici în domeniu, actelor normative, inclusiv prin modificarea unor prevederi legislative. Astfel, SD „Sport 2030” va fi însoțită de Programul de implementare al acesteia pentru anii 2024-2026, precum și de Programul de implementare pentru anii 2027-2030. Totodată, SD „Sport 2030” și Programele respective constituie drept bază pentru planificarea strategică și operațională a dezvoltării sportului la nivel central și local.

20. La elaborarea SD „Sport 2030” au fost implicate instituții relevante: Ministerul Educației și Cercetării în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova (Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport persoană juridică absorbită), Centrul Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale, Comitetul Național Olimpic și Sportiv, Comitetul Paralimpic din Republica Moldova, Liceul Republican cu Profil Sportiv, cu consultarea prealabilă, a tuturor părților interesate. Grupurile țintă ale SD „Sport 2030” sunt copiii/elevii din învățământul general, studenții, specialiștii din domeniul sportului, cercetătorii, părinții, comunitățile locale, angajatorii, sportivii și personalul asistent al sportivului, medici sportivi, persoanele care practică activitatea fizică cât și din domeniile aferente care au tangență cu sportul.

Secțiunea 2. Corelarea cu Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030 și Programul de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană

21. Corelarea cu Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” operaționalizează obiectivele strategice de convergență asumate după cum urmează:

1) Îmbunătățirea cadrului de politici privind dezvoltarea educației fizice și a sportului, inclusiv a sportului pentru toți și celui de performanță;

2) Includerea în curriculumul școlar obligatoriu a modulelor de educație pentru sănătate, inclusiv privind modul sănătos de viață, nutriția, educația sexuală și reproductivă (O3.1, O5.1), (Cap. V);

3) Dezvoltarea competențelor profesionale a cadrelor didactice și a celor manageriale în domeniul dezvoltării durabile, în particular abordarea bazată pe drepturile omului și egalitatea de gen, protecția mediului, promovarea modului sănătos de viață, predarea cu ajutorul tehnologiilor digitale în scop informativ, aplicativ și creativ (O3.1).

22. Corelare cu Programul de activitate al Guvernului (*în continuare PAG*) „Moldova prosperă, sigură, europeană”. SD „Sport 2030” trasează viziunea strategică asupra modului de realizare a obiectivelor într-o formă sustenabilă și sistemică care prevede:

1) Îmbunătățirea cadrului de politici pentru modernizarea sistemului de educație fizică și sport și creșterea alocațiilor financiare pentru sporirea posibilităților de participare a sportivilor de performanță la competiții naționale și internaționale și promovarea sportului pentru toți (cap.V);

2) Creșterea accesului populației la programe sociale, culturale, sportive, și servicii digitale pentru persoanele în etate (cap.V);

3) Promovarea unui program de renovare a sălilor de sport și încurajarea utilizării spațiilor școlare (sală de sport, sală de calculatoare, bibliotecă) de către elevi și tineri, în afara orelor, pentru activități de recreere.

4) Creșterea alocațiilor financiare pentru sporirea posibilităților de participare a sportivilor de performanță la competiții sportive naționale și internaționale;

5) Dezvoltarea oportunităților de creare a parteneriatelor publice-private pentru atragerea fondurilor necesare dezvoltării bazelor sportive la nivel local și național.

II. ANALIZA SITUAȚIEI

Secțiunea 1. Contextul general

22. Situația economică dificilă are impact negativ asupra stării de sănătate a populației și dezvoltării sistemului de educație fizică și sport. În pofida finanțării insuficiente a sportului, documentele elaborate și adoptate în ultima perioadă de timp privind dezvoltarea strategică a educației fizice și a sportului, demonstrează preocuparea Guvernului Republicii Moldova

pentru schimbarea accentelor în sportul pentru toți și sportul de performanță, în favoarea calității abilităților și a competențelor pe care sportivii le obțin în cadrul activităților desfășurate.

23. La etapa actuală, activează 23 de instituții publice în care Ministerul Educației și Cercetării exercită calitatea de fondator. În cadrul acestor instituții, finanțate din bugetul de stat, sunt încadrați 5 377 sportivi, iar 33 523 copii frecventează 78 de școli și licee sportive care activează în subordinea altor autorități publice centrale și locale, cu finanțare din bugetul de stat, inclusiv prin intermediul transferurilor cu destinație specială.

24. Școlile sportive sunt instituții publice de învățământ extrașcolar, care prin mijloacele educației fizice și ale sportului, contribuie la pregătirea rezervelor pentru loturile naționale.

25. Administrația publică centrală și unitățile administrativ-teritoriale au la întreținere 262 de edificii sportive, dintre care 14 stadioane cu o capacitate de peste 500 de locuri, 77 de terenuri sportive, 84 de săli sportive, 10 bazine de înot, 79 de spații sportive adaptate pentru practicarea educației fizice și a sportului.

26. Complexele sportive „Manejul de atletică ușoară” și „Centrul Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale” oferă condiții atât sportivilor de performanță și școlilor sportive, cât și persoanelor interesate de a practica sportul. Începând cu anul 2023 funcționează Complexul multifuncțional „Chișinău Arena” care are capacități mari de a fi gazdă pentru organizarea diferitor competiții sportive naționale și internaționale; Bazinul Olimpic - 50m, sală polivalentă cu capacitatea maximă de 5 mii de locuri, sală mică cu 400 de locuri destinată jocurilor sportive. De asemenea, un complex polivalent sportiv activează și în or. Căușeni cu o capacitate mică pentru spectatori, dar care, oferă condiții optime pentru antrenament și pentru desfășurarea diferitor competiții.

27. În Republica Moldova, popularizarea sportului este reglementată de Legea nr.330/1999 cu privire la cultura fizică și sport. Conform acesteia, popularizarea pe scară largă a culturii fizice și a sportului stă în sarcina tuturor federațiilor, autorităților de specialitate, a agenților economici și a asociațiilor obștești din domeniu. Studiile realizate de Ministerul Sănătății, cu suportul Organizației Mondiale a Sănătății (*în continuare - OMS*), demonstrează că aproape 50% dintre adolescenții din Republica Moldova nu practică sportul în mod consecvent. Una dintre cauzele majore pentru care populația nu practică sportul este lipsa infrastructurii sportive și lipsa cadrelor calificate și motivate. Populația are acces redus la spațiile sportive (săli de sport, stadioane, bazine etc.). O altă cauză evidențiată în rândul tinerilor care nu practică sportul este faptul că dezvoltarea educației fizice și a sportului a fost insuficient promovată în rândul populației Republicii Moldova.

28. Datele studiului STEPS 2021 indică că fiecare al treilea adult (31,8%) din Republica Moldova are trei sau mai mulți factori de risc legați de stilul de viață, proporția acestora în rândul bărbaților fiind de două ori mai mare comparativ cu femeile. Totodată, inactivitate fizică prezintă un factor major care contribuie la supraponderalitate și obezitate, boli cardiovasculare și diabet, în condițiile în care unul dintre 10 adulți moldoveni (9,1%) nu îndeplinesc recomandările OMS privind activitatea fizică pentru sănătate și se înregistrează o tendință de scădere, la ambele sexe și la toate vârstele, a timpului destinat pentru activitate fizică.

29. Rezultatele preliminare ale studiului privind comportamentele de sănătate ale adolescenților (HBSC, 2022) denotă faptul că doar 1 din 6 adolescenți practică activitate fizică regulată, iar activitatea fizică de minim 60 de minute/zi este practică de 17% adolescenți (comparativ cu 14% în 2018).

30. Specialiștii în domeniu sunt alarmați de starea actuală a sănătății fizice, psihice și morale a elevilor. Actualmente, în Republica Moldova, în medie, fiecare copil suferă de 2-3 boli în decurs de un an. Aproape 30% dintre copii sunt bolnavi timp îndelungat, mai mult de 30% au anumite deficiențe fizice (mai ales, ale coloanei vertebrale), iar mai mult de 40% necesită psihofiziocorecție, fapt care explică, în fond, nivelul redus al pregătirii copiilor de vârstă școlară (mai mult de 40%) pentru studii în școala primară, dat fiind că, în marea lor majoritate, această categorie de copii suferă de hipodinamie și au un nivel scăzut al imunității.

31. SD „Sport 2030” derivă din necesitatea:

1) promovării unui stil de viață activ care este esențial pentru menținerea sănătății, aceasta poate contribui la creșterea nivelului de activitate fizică în rândul populației, ceea ce ar reduce riscul unor afecțiuni, precum obezitatea, bolile cardiovasculare și diabetul;

2) dezvoltării sportului de performanță și sportului pentru toți, oportunități pentru tinerii sportivi să obțină rezultate de performanță, ce va duce la creșterea nivelului de competențe și performanță în sport, care va contribui la succesul sportivilor la nivel național și internațional;

3) stimulării și încurajării dezvoltării industriei sportului care poate contribui semnificativ la economie prin generarea locurilor de muncă, îmbunătățirea infrastructurii.

4) promovarea valorilor olimpice, educației antidoping, eticii și integrității în sport;

5) reducerii criminalității și a comportamentelor antisociale, practicarea sportului poate oferi tinerilor o educație nonformală care va combate comportamentele antisociale sau implicarea în activități ilegale.

32. SD „Sport 2030” a fost elaborată conform cerințelor actuale, conform documentelor de politici, obiectivele și acțiunile cărora vor fi incluse în următorul Program de implementare etapizat în două perioade a câte 3 și 4 ani.

33. Fundamentată în necesitatea promovării unei abordări strategice în realizarea politicii din domeniul sportului asumată în cadrul Acordului de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană, în diversitatea și amplitudinea intervențiilor proiectate, SD „Sport 2030” contribuie la atingerea următoarelor obiective:

1) Asigurarea schimbului de informații și de bune practici în domeniul sportului activităților fizice, cu accent pe stiluri de viață sănătoase, mediu, valorile sociale și educaționale ale sportului și a bunei guvernante în sport;

2) Dezvoltarea procesului de cooperare pentru organizarea anuală a Săptămânii Europene a Sportului.

3) Promovarea modului activ și sănătos de viață.

4) Practicarea sistematică a sportului de către populație.

5) Îmbunătățirea sănătății persoanelor și creșterea duratei vieții.

6) Formarea unei societăți competitive și creșterea nivelului de trai.

Secțiunea 2. Corelare cu prevederile Agendei de dezvoltare durabilă 2030, cu documente de planificare și cu documentele de politici publice conexe.

34. Toți elevii/studentii vor obține cunoștințe și competențe necesare pentru promovarea dezvoltării durabile și a stilurilor de viață durabile, protecției mediului, a modului sănătos de viață, drepturilor omului și egalității de gen, culturii, păcii și nonviolentei, cetățeniei globale și aprecierea diversității culturale, promovarea contribuției culturii la dezvoltarea durabilă (ODD 4.7).

35. SD „Sport 2030” abordează probleme conexe cu documente de planificare și documente de politici publice din: Strategia de Dezvoltare Regională 2022-2028 (funcționarea complexelor sportive multifuncționale și zonelor de recreere de importanță regională), Strategia de Dezvoltare „Educația 2030”, pentru anii 2023-2025 (până în anul 2030 toate instituțiile de învățământ extrașcolar vor fi asigurate cu cadre didactice cu grad înalt de pregătire, maeștri, antrenori etc. cu cel puțin 90%. Vor fi asigurate condiții de educație, inclusiv de *educație fizică* a unei generații sănătoase, non vulnerabile, cu reziliență psiho-emoțională și deprinderi de viață dezvoltate, dezvoltarea școlilor sportive, astfel încât până în anul 2025 numărul de participanți să crească cu 3-5% anual, în special a celor din familiile vulnerabile, în situații de risc și/sau a celor cu comportament deviant și a celor cu nevoi speciale, pregătirea calificată a antrenorilor).

36. SD „Sport 2030” abordează în viziune, în acțiuni și în impactul dorit următorii actori:

1) Sportivii de performanță și sportivii amatori;

2) Federațiile sportive naționale;

3) Agenția Națională Antidoping;

4) Comitetul Național Olimpic și Sportiv,

5) Comitetul Paralimpic din Republica Moldova;

6) Centrul Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale;

7) Instituțiile de învățământ general și superior;

8) Școlile sportive, Cluburile sportive, Asociațiile sportive;

9) Autoritățile publice centrale și locale.

37. SD „Sport 2030” trasează viziunea statului în domeniul educației fizice și al sportului și proiectează rezultatele și țintele care urmează a fi atinse către anul 2030. Programul de implementare a Strategiei va reprezenta un document de planificare strategică pe termen mediu

(3 ani) și va corela cu Programul de activitate al Guvernului ”Moldova prosperă, sigură, europeană” care va consolida și va susține acest sector important în vederea fortificării și menținerii sănătății. Strategia are ca viziune îmbunătățirea cadrului normativ în domeniul sportului, infrastructurii sportive și creșterea numărului populației care practică modul sănătos de viață.

Secțiunea 3. Contextul Internațional

38. Experiența internațională demonstrează că sportul este unul dintre cei mai importanți factori pentru a forma unitatea unei națiuni. Evoluțiile internaționale majore în promovarea sportului și a educației fizice conform datelor cronologice datează cu apariția Cartei Europene a Sportului (*European Sports Charter*) adoptată de către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei încă din anul 1992 și revizuită în anul 2001. Necesitatea apariției Cartei albe a fost necesară pentru asigurarea posibilității populației de a participa la activități sportive și de recreere fizică într-un mediu sigur și sănătos, inclusiv, și, în cooperare cu organizațiile sportive corespunzătoare.

39. Carta completează principiile etice și orientările politice stabilite în Convenția europeană privind violența și ieșirile necontrolate ale spectatorilor, în cadrul desfășurării manifestărilor sportive, în mod special la meciurile de fotbal (*European Convention on Spectator Violence and Misbehaviour at Sports Events and in particular at Football Matches*) și în Convenția Internațională Anti-Doping (*International Convention against Doping in Sport*)

40. Comisia Europeană a abordat pentru prima dată inițiativa legată de sport într-un mod cuprinzător în Cartea albă privind sportul (*European Commission, EU White Paper on Sport, 2007*) Documentul nominalizat este însoțit de Planul de acțiune *Pierre de Coubertin*, care cuprinde 53 de acțiuni propuse pentru a fi puse în aplicare sau sprijinite de către Comisie. Trei acțiuni se concentrează în mod specific asupra sănătății publice și activității fizice. Obiectivul său general este de a oferi o orientare strategică privind rolul sportului în Europa, pentru a încuraja dezbaterile problemelor specifice, pentru a spori vizibilitatea sportului în procesul de elaborare a politicilor UE și sensibilizarea publicului cu privire la nevoile și caracteristicile specifice sectorului.

41. Conform sondajului Eurobarometru (*European Commission, Eurobarometer – Sport and Physical activity, September 2022*) indicatorii arată că 38% dintre europeni practică sport sau fac exerciții fizice cel puțin o dată pe săptămână sau mai des, în timp ce 17% dintre europeni fac exerciții mai rar de o dată pe săptămână. Până la 45% dintre europeni nu practică exerciții fizice sau activități sportive. Deși datele prezentate reprezintă o stabilizare în comparație cu Eurobarometrul din 2017, considerăm că este necesar în continuare de a promova sportul și activitatea fizică. De asemenea, sondajul arată că în timpul pandemiei de COVID-19, jumătate dintre europeni și-au redus nivelul de activitate sportivă sau chiar au întrerupt-o complet.

42. Comisia Europeană, în planul său de acțiuni privind Strategia Uniunii Europene pentru persoanele cu dizabilități (*European Disability Strategy 2021-2030*) a luat în considerare importanța sportului pentru persoanele cu dizabilități și va sprijini acțiunile statelor în acest domeniu.

43. Conform Raportului cu privire la educație fizică și sport în școlile din Europa (*European Commission, Physical Education and Sport at School in Europe, 2018*) Educația fizică din școală contribuie nu numai la bună stare fizică și sănătate a elevilor, de asemenea, ajută tinerii să facă și să înțeleagă mai bine activitatea fizică, cu repercusiuni pozitive pentru întreaga lor viață. Cu atât mai mult, educația fizică din școală determină transferul unor cunoștințe, deprinderi și competențe pentru dezvoltarea spiritului de echipă și fair-play-ul, cultivă respectul, dezvoltă gradul de conștientizare socială și asupra propriului corp, oferă o înțelegere generală a „regulilor jocului”, noțiuni pe care elevii le pot folosi ulterior, mai prompt la alte discipline școlare sau în diverse situații din viață.

44. Toate aceste documente internaționale abordează aspectele legate de sport într-un mod cuprinzător pentru a se asigura că toată lumea ar trebui să aibă posibilitatea de a lua parte la activități sportive și de recreere fizică într-un mediu sigur. Dacă politicile naționale care promovează activitatea fizică sunt integrate cu succes, cea mai ușoară opțiune disponibilă pentru cetățeni ar trebui să fie de a alege un stil de viață sănătos.

45. Remarcăm că, în conformitate cu estimările mondiale, circa 27,5% dintre adulți și 81% dintre adolescenți nu respectă recomandările OMS din anul 2010 privind activitatea fizică

și, practic, nu se constată o îmbunătățire pe dimensiunea dată în ultimul deceniu. Mai mult, în țările dezvoltate se constată o agravare a situației, odată cu creșterea timpului în fața ecranelor (telefon, tabletă, laptop, televizor etc.).

46. Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a publicat la finele lunii noiembrie 2020 noile sale recomandări privind activitatea fizică și sedentarismul. Prima constatare generală confirmă că activitatea fizică, practică în mod regulat este un factor protector esențial pentru prevenirea și controlul bolilor deja manifestate, pentru ameliorarea sănătății mentale, menținerea funcțiilor cognitive și evitarea depresiei și anxietății.

47. De asemenea, se observă importante inegalități privind practicarea sportului. Astfel, în majoritatea țărilor, fetele și femeile sunt mai puțin active decât băieții și bărbații, existând și diferențe semnificative în funcție de venit, țară sau regiune.

Între 4 și 5 milioane de decese ar putea fi evitate anual, dacă populația mondială ar fi mai activă fizic.

48. În aceste condiții, OMS propune mai multă activitate fizică de orice fel și evitarea sedentarismului. Recomandările OMS vizează toată populația și toate grupele de vârstă (de la 5 ani la 65+ ani), indiferent de sex, religie, statut socio-economic sau aptitudini. Statele – membre OMS. Statele membre OMS au ca și obiectiv să reducă activitatea fizică insuficientă cu 10% până în anul 2025.

Principalele recomandări OMS:

Tabel recomandări minime de activitate fizica

	Activitate cu intensitate medie	Activitate intensă și dezvoltarea musculaturii
Copii/Adolescenți (5-17 ani)	60 min/zi	3 zile/sapt.
Adulți	150-300 min/sapt.	75-150 min/sapt.
Persoane în varsta	300+ min/sapt.	150+ min/sapt.
Femei gravide și post-partum	150+ min/sapt.	-
Adulți cu dizabilități/boli cronice	150-300 min/sapt.	75-150 min./sapt.
Copii/Adolescenți cu dizabilitati	60 min/zi	3 zile/sapt.

Secțiunea 4. Contextul sectorial

49. Conform definiției, *sportul* în legislația Uniunii Europene determină toate formele de activități motrice care, prin participare mai mult sau mai puțin organizată, au drept obiectiv îmbunătățirea condiției fizice și psihice a persoanei, dezvoltarea relațiilor sociale sau obținerea rezultatelor pozitive în competițiile de toate nivelurile. Sportul este un fenomen social și economic în continuă dezvoltare, cu o contribuție importantă în realizarea obiectivelor strategice ale Uniunii Europene privind solidaritatea și prosperitatea.

50. Din enunțurile menționate, derivă că Republica Moldova se aliniază la legislația europeană privind dezvoltarea și promovarea sportului, organizarea și finanțarea acestei verigi importante a economiei naționale.

51. Actualmente, în Republica Moldova, elaborarea politicilor în domeniul sportului se bazează pe date și cifre, dar și pe responsabilizarea autorităților publice centrale pentru identificarea problemelor, elaborarea și implementarea politicilor funcționale corespunzătoare.

52. După o perioadă lungă de stagnare, în ultimii 4 ani, sectorul sport de performanță atestă o oarecare revelație a indicatorilor în anumite aspecte, cum ar fi:

1) dublarea alocațiilor financiare destinate federațiilor sportive, în anul 2019 și majorarea cu 25% în 2023, în raport cu anul 2022;

2) majorarea cuantumului burselor pentru sportivii de performanță care au obținut rezultate remarcabile (în anul 2023);

3) investiții capitale în infrastructura Centrului Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale din mun. Chișinău, la baza de canotaj din or. Vatra (2021-2023) și la Școala Sportivă Specializată de Box din s. Grimăncăuți, r-nul. Briceni (2018-2023), astfel a fost creată o infrastructura cu condiții din cele mai bune pentru sportivii de performanță.

53. Diametral opus cu cele enumerate anterior, constatăm o stagnare esențială în domeniul sportul pentru toți, unde instrumentele și mijloacele existente nu satisfac nici pe departe

cerințele consumatorilor pentru a moderniza sistemul. În acest context, există mai multe probleme în domeniul sportului:

- 1) condițiile precare de practicare a sportului în sălile și terenurile sportive;
- 2) insuficiența utilajului și echipamentului sportiv;
- 3) finanțarea insuficientă;
- 4) insuficiența cadrelor didactice din domeniu, aceasta problemă afectează în mod direct, practicarea unui mod sănătos de viață activă determinat de toate aspectele și manifestările societății moderne.

Secțiunea 5. Infrastructura sportivă

54. Conform datelor Biroului Național de Statistică (*în continuare BNS*), numărul total de spații sportive pe regiuni, în ultimii doi ani, este în creștere. Efectuând o retrospectivă, în anul 1995, numărul total al edificiilor sportive a scăzut de la 6 486, iar în anul 2020 era de 4 342. Începând, cu anul 2021 numărul edificiilor sportive a început să crească în toată țara. În anul 2021 sau înregistrat 4 936 de edificii, iar în 2022, numărul lor s-a majorat până la 5 087. Numărul de stadioane cu peste 500 de locuri în 1995 era de 59 unități, fiind în descreștere permanentă, în anul 2004 ajungând la 38 unități. Treptat au început să se construiască stadioane, astfel, în anii 2021-2022 s-a revenit la numărul aproximativ de stadioane din anul 1995 - 58 unități.

55. Actualmente, nu dispunem de un Stadion Național care ar găzdui meciurile Lotului Național de fotbal. Numărul bazinelor de înot, practic, s-a micșorat de două ori începând cu anul 1995, la moment, fiind funcționale doar 25 de bazine cu lungimea de 25 m și un bazin cu lungimea de 50 m. Numărul terenurilor amenajate cu tribune de peste 150 de locuri s-a redus din anul 2012 până în anul 2014 cu 16 unități, înregistrând o creștere semnificativă, doar, începând cu anul 2021. Numărul sălilor sportive a scăzut comparativ cu anul 1995, de la 1264 la 1211 în anul 2022. Această diminuare este legată și de optimizarea școlilor în învățământul general. Totodată, valoarea serviciilor prestate populației în aceste centre este în creștere.

56. Factori cauzali: După anul 1991, o parte din complexe sportive au fost transmise în gestiunea altor organizații. În consecință, terenurile sportive destinate pentru practicarea activităților cu caracter sportiv și de asanare al populației au fost folosite în alte scopuri, și ca efect organizațiile nefiind specializate în domeniu, au distrus și au vândut infrastructura sportivă.

57. Actualmente, în Republica Moldova nu au fost desfășurate studii privind evaluarea calității spațiilor cu destinație sportivă pe teritoriul țării.

58. În pofida planurilor urbanistice de dezvoltare a localităților, spațiile sportive existente sunt utilizate în alte scopuri decât cele destinate, iar altele noi se construiesc într-un număr insuficient. Populația Republicii Moldova conform BNS în anul 2019 (datele ultimului recensământ) constituia 3 542 708 mii de persoane. Raportat la distribuția populației pe teritoriul Republicii Moldova se atestă o descreștere a numărului de spații sportive în zona de Centru, în special, Chișinău și o creștere a acestora în celelalte zone ale țării. Este de menționat faptul că, edificiile sportive nu corespund cerințelor actuale, iar starea bazei tehnico-materiale a instituțiilor extrașcolare sportive din majoritatea raioanelor este precară și slab dezvoltată.

59. *Consecințe și riscuri:* lipsa unor asumări clare și a unor acțiuni concrete în vederea soluționării cu succes a problemei privind corespunderea edificiilor sportive la cerințele actuale, va duce indiscutabil la un pericol direct pentru viața și sănătatea oamenilor și a copiilor. În acest context, putem menționa că populația va duce un stil de viață sedentar, crescând astfel, rata obezității și a problemelor de sănătate asociate. Activitatea fizică practică în mod regulat este esențială pentru menținerea sănătății inimii și a sistemului cardiovascular. Lipsa unei infrastructuri sportive corespunzătoare și în număr suficient, riscul bolilor cardiovasculare poate crește. Studiile demonstrează că efectul practicării activității fizice în mod regulat poate îmbunătăți esențial performanța școlară, iar lipsa ei poate diminua semnificativ succesele. În absența unei infrastructuri corespunzătoare riscăm să nu descoperim tinere talente sau să rămână nedevelopate. Dezvoltarea unei infrastructuri sportive conform cerințelor în vigoare poate crea situații favorabile pentru creșterea economică prin dezvoltarea turismului sportiv, desfășurarea diverselor evenimente sportive și alte activități conexe. Liberul acces la întreg ansamblul de activități sportive și recreative constituie un atu în motivarea populației privind

practicarea activităților sportive cu statut activ. Deposarea populației de aceste posibilități, va afecta într-un mod defectuos calitatea vieții.

Secțiunea 6. Promovarea sportului pentru toți

60. Conform datelor BNS în Republica Moldova funcționează 101 de școli sportive cu un contingent de 38,9 mii de copii, inclusiv 20,8 mii de sportivi în grupe de instruire începători, 17,0 mii sportivi în grupe de instruire avansați, 0,9 mii de sportivi în grupe de instruire de măiestrie sportivă, 0,2 mii sportivi în grupe de instruire de măiestrie sportivă superioară, 197 de candidați în Maeștri ai Sportului, 93 de Maeștri ai Sportului, 25 de Maeștri Internaționali ai Sportului. În școlile pentru copii și tineret activează 1112 persoane. Comparativ cu anul 2000, numărul școlilor s-a majorat cu 23 de unități (sau cu 29,9 %).

61. În același context, numărul sportivilor s-a mărit cu 8,5 mii persoane (sau cu 28,9%), (nu sunt incluse datele privind regiunea transnistreană și mun. Tighina). Școlile și liceele sportive sunt unicele instituții specializate care pregătesc sportivi pentru sportul de performanță. În instituțiile de învățământ superior sportul este administrat de către federațiile sportive naționale precum și alte federații sportive care organizează anual, competiții sportive și face selecția lotului pentru participare la „Jocurile Mondiale Universitare”. Ponderea elevilor cu cerințe educaționale speciale și cu dizabilități integrați în instituțiile de învățământ general s-a majorat.

62. La începutul anului de studii 2022-2023 în instituțiile de învățământ primar și secundar din țară au fost înscriși 10,5 mii de elevi cu cerințe educaționale speciale și cu dizabilități, dintre care majoritatea au urmat studiile în instituții de învățământ general (94,8%), iar 5,2% – în școli pentru copii cu întârzierea în achizițiile psihomotorii sau fizice. Comparativ cu anul de studii 2018-2019, în instituțiile de învățământ general a crescut atât numărul de elevi cu cerințe educaționale speciale (cu 3,8%), cât și numărul de elevi cu dizabilități (cu 8,3%). Rata băieților cu cerințe educaționale speciale și cu dizabilități, cuprinși în învățământul general, rămâne a fi mai mare comparativ cu cea a fetelor, în anul de studii 2022-2023, acest indicator a constituit 66,2%, comparativ cu 33,8% (în anul 2021-2022 - 65,7%, și, respectiv, 34,3%).

63. Conform datelor oferite de către federațiile sportive naționale, circa de 70 persoane cu dizabilități practică sportul de performanță la diverse ramuri de sport: para-judo, para-powerlifting, para-armwrestling, para-atletism. Dintre cei 70 de sportivi, circa 25 de sportivi, sunt sportivi de performanță care au obținut rezultate remarcabile la Jocurile Paralimpice, Campionatele Europene, Mondiale și diverse turnee internaționale.

64. Factori cauzali: Conform datelor prezentate de BNS și alte studii acreditate, evidențiem principalele probleme:

1). Populația nu conștientizează legătura directă dintre activitatea sportivă și starea sănătății proprii, iar instituțiile statului nu promovează activități convingătoare pentru enunțul „sănătatea este standardul educațional nr.1”;

2). Interesul scăzut al tinerilor pentru mișcare, și respectiv, pentru practicarea sportului activ;

3). Numărul mare de copii scutiți de efort fizic la lecțiile de educație fizică din programul școlar;

4). Curriculumul la disciplina *educație fizică* necesită a fi actualizat pentru a deveni mai atractiv prin lipsa curriculelor privind educația bazată pe valori în școli cu includerea elementelor de educație antidoping, etică sportivă, incluziune, respect reciproc și acordarea primului ajutor medical de urgență în traumatisme sportive;

5). Lipsa activităților sportive de creștere a motivației pentru adolescenții care, în proporție de 50%, sunt încadrați în grupa a II-a de sănătate (sănătoși și neantrenați).

6). În majoritatea instituțiilor învățământ preșcolar din țară se atestă lipsa unei infrastructuri sportive funcționale și insuficiența cadrelor didactice de specialitate corespunzător pregătite;

7). Lipsa programelor de educație fizică pentru persoanele cu deficiențe multiple conform categoriilor de vârstă și sociale;

8). Lipsa producției naționale și a unei pieți accesibile de mijloace tehnice destinate reabilitării motrice, precum și lipsa actelor normative privind asigurarea invalizilor și a persoanelor cu deficiențe multiple;

9). Lipsa unei metodologii de stabilire a standardelor calității vieții, științific argumentate, pentru diferite grupe ale populației cu necesități speciale, în dependență de nivelul activității motrice;

10). Lipsa programelor de dezvoltare pe termen lung, a sportului paralimpic, deaflympic și olimpic special.

65. Consecințe și riscuri: Reforma strategică a sportului pentru toți are la bază factorii cheie. În cazul în care nu va funcționa, șansele de succes în acest domeniu sunt reduse. Lipsa activității sportive produce efecte negative semnificative atât la nivel individual (lipsa activității motrice duce la exces în greutate, duce la apariția obezității și a unor afecțiuni cronice precum, bolile cardiovasculare și diabetul), cât și la nivel comunitar (afectează direct calitatea vieții cetățenilor, produce cheltuieli suplimentare ridicate la nivelul bugetelor de sănătate și un impact economic negativ pe termen lung).

Secțiunea 7. Promovarea sportului de performanță

66. Sportul de performanță este activitatea de bază al federațiilor sportive. Obiectivul principal al sportului de performanță este promovarea excelenței prin performanțe superioare, încurajând participarea sportivilor în marile competiții internaționale și clasarea lor pe primele poziții, dezvoltarea programelor de susținere a sportivilor de performanță, majorarea susținerii financiare pentru federațiile sportive naționale, creșterea numărului sportivilor de performanță care înregistrează rezultate notorii, promovarea tinerilor talente prin organizarea acțiunilor de selecție. Ca urmare, analiza acestui subsistem se poate realiza în funcție de performanțele realizate, medaliile obținute, dar și prin numărul cât mai mare al celor implicați în procesul de pregătire sportivă.

67. Conform datelor statistice, Republica Moldova a câștigat în perioada anilor 1960 – 2023, 25 de medalii olimpice. În cadrul școlilor sportive/centrelor sportive și liceelor sportive la capitolul performanțe, se atestă o dinamică ascendentă de la un an la altul. În anul 2022 finanțarea de la bugetul de stat a federațiilor sportive naționale pentru participarea la competiții naționale/internaționale a constituit 46 470,1 mii lei.

Situația sportivilor de performanță

Nr.	Anul	Numărul total de sportivi (mii)	Numărul sportivilor de performanță (mii)
1	2012	34,6	0,7
2	2013	34,8	0,8
3	2014	34,4	0,8
4	2015	34,4	0,9
5	2016	35,6	1,0
6	2017	36,0	0,9
7	2018	37,3	0,9
8	2019	37,1	1,2
9	2020	37,9	1,1
10	2021	38,3	1,1
11	2022	38,9	1,1

Se atestă un număr mic al sportivilor de performanță, motivul este - baza mică de selecție

68. În anul 2012, spre exemplu, în țară au funcționat 89 de școli sportive cu un număr de 34600 elevi dintre care 700 au fost sportivi de performanță. În anul 2022 numărul de școli sportive a crescut considerabil până la 101 de unități cu un număr de 38900 de elevi. Totodată, se înregistrează o creștere ușoară de 1100 de practicanților sportului de performanță (1100 persoane în anul 2022, comparativ cu 700 în anul 2012) Lipsa infrastructurii sportive, a condițiilor de activitate, de trai, cât și insuficiența financiară în realizarea calendarului competițional național și internațional, a scăzut interesul, atât pentru practicarea sportului, cât și pentru procesul de pregătire sportivă eminentă.

69. Factori cauzali: La nivel de țară în domeniul finanțării sportului și a activităților sportive de către mediul de afaceri și chiar de către agenții economici, mai persistă careva lacune. La moment, legislația fiscală depășită, provoacă acest fenomen. De asemenea, statul nu are resurse financiare suficiente pentru a oferi tot necesarul pentru pregătirea multilaterală a sportivilor de performanță. O altă problemă majoră este exodul sportivilor autohtoni în alte țări, unde sportivilor moldoveni naturalizați li se oferă toate condițiile și facilitățile necesare.

70. Consecințe și riscuri: ca repercusiune, Republica Moldova ar avea mai puțini sportivi de top la nivel internațional, ceea ce ar duce la o scădere a prestigiului țării la nivel internațional. Tinerii talentați ar avea mai puține oportunități de a-și valorifica potențialul sportiv. Fără crearea unor instrumente adiționale celor existente, Republica Moldova și-ar epuiza rapid potențialul existent, întrucât, în contextul diminuării populației ar emigra, de asemenea, și sportivii amatori care, potențial, ar putea fi viitorii performeri.

Secțiunea 8. Cercetare și inovare

(studii/cercetări cu referire la formarea și dezvoltarea cadrelor în domeniul sportului)

71. Cercetarea științifică reprezintă instrumentul esențial de dezvoltare și promovare a valorilor fizice, psihice și morale ale educației fizice, a sportului și altor activități motrice. Obiectivul principal al cercetării științifice constă în oferirea unor soluții valabile și modalitate care să promoveze un mod de viață sănătos, performanța, socializarea, dezvoltarea durabilă, prevenirea și combaterea dopajului în sport.

72. Cercetarea și inovarea în sport sunt procese esențiale pentru îmbunătățirea performanțelor sportive și pentru dezvoltarea dinamic continuă a sportului. Cercetarea trebuie să se bazeze pe fundamente științifice durabile și pe date empirice relevante pentru a fi credibile și eficiente. Aceste procese ar trebui să integreze cunoștințe din diferite domenii: biomecanică, fiziologie, medicină, nutriție și psihologie pentru a obține rezultate optime. Scopul principal al cercetărilor științifice în domeniul științe ale sportului este îmbunătățirea performanțelor atleților. Tehnologiile și strategiile noi ar trebui să contribuie esențial la îmbunătățirea performanțelor sportivilor și reducerea riscului de accidentare. Inovațiile ar trebui să fie sustenabile din punct de vedere ecologic și economic pentru a asigura o dezvoltare pe termen lung, a sportului și pentru a minimiza impactul asupra mediului înconjurător. Știința în domeniul educației fizice și sportului trebuie să consolideze colaborarea între cercetători, antrenori, sportivi și alte părți cointeresate. Colaborarea influențează schimbul de idei și dezvoltarea soluțiilor inovatoare pentru a fi mai eficiente. Sportul este în continuă dezvoltare, deci, cercetarea științifică și inovația trebuie să fie flexibile și adaptabile pentru a fi în pas cu noile tendințe, tehnologii și cerințe din domeniul educației fizice și sportului.

73. *Factori cauzali:* În domeniul educației fizice și al sportului din Republica Moldova, nu există institute de cercetări științifice. În prezent, activitatea de cercetare științifică și cea de inovație în domeniul educației fizice și al sportului este efectuată, în mod principal, în cadrul Universității de Stat din Moldova (Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport (persoană juridică absorbită)), în conformitate cu acordurile încheiate și cu cererile departamentelor.

74. Situația actuală în domeniul cercetării și inovării cu privire la educația fizică și sport, pe plan național, reprezintă o insuficiență relativă, a rezultatelor a activității de cercetare, care scoate în evidență următoarele:

- 1) lipsa unui proiect național în domeniul cercetării științifice în educația fizică și sport;
- 2) asigurarea insuficientă privind cercetarea științifică a educației fizice și sportului în contextul inexistenței unei structuri specializate, care să asigure procesul de dezvoltare al educației fizice și pregătirea sportivilor de performanță, cu rezultate argumentate științific atât în plan național, cât și internațional;

- 3) susținerea financiară insuficientă a activității de cercetare a specialiștilor în domeniul educației fizice și sportului;
- 4) lipsa concordanței direcțiilor de cercetare științifică în domeniul educației fizice și sportului cu direcțiile de cercetare la nivel internațional;
- 5) evidența insuficientă a potențialului biomotric al elevilor din instituțiile de învățământ de la toate nivelele.

75. Consecințe și riscuri: În cazul nesoluționării problemei ce ține de necesitatea desfășurării cercetărilor științifice în domeniul educației fizice și al sportului va duce cu siguranță la dezinteresul atât a sportivilor, cât și a antrenorilor de a înregistra rezultate înalte la nivel internațional. Până la etapa actuală, antrenorii, în afară de atribuțiile de serviciu, exercită și alte funcții conexe, cum ar fi maseur, psiholog, kinetoterapeut. Consecințele cumulării altor profesii duc la eșecul rezultatului. Toate acestea sunt urmări ale lipsei îndrumărilor științifice din partea specialiștilor acreditați. În prezent, sportul de performanță în țară este în ascensiune, dar dacă nu se va interveni științific, persistă riscul de a pierde sportivii cu potențial mare și de a nu descoperi noile talente.

Secțiunea 9. Finanțarea sportului

76. Finanțarea domeniului educației fizice și al sportului în Republica Moldova este esențială pentru dezvoltarea fizică și mentală a cetățenilor și pentru promovarea unui stil de viață sănătos. O finanțare corespunzătoare și administrată corect poate asigura accesul la infrastructuri sportive, programe educaționale și antrenori înalt calificați, ceea ce va îmbunătăți calitatea vieții și performanța sportivă a populației.

77. Republica Moldova alocă anual, aproximativ 0,22% din PIB pentru domeniul Sport. În comparație, statele Uniunii Europene, alocă de la 0,1% până la 0,7 % în dependență de statutul membru, dar o discrepanță majoră la acest capitol nu se observă. Totodată în Republica Moldova, domeniul Sport rămâne insuficient finanțat, iar construcția edificiilor sportive este imposibil de realizat (stadion național, bazine olimpice de înot, săli polivalente).

78. Conform Legii actuale nr.330/1999 cu privire la cultura fizică și sport, finanțarea culturii fizice și a sportului și construcția edificiilor sportive se efectuează din contul mijloacelor bugetului de stat, a bugetelor unităților administrativ-teritoriale, din mijloacele instituțiilor, a organizațiilor, a întreprinderilor și asociațiilor, din mijloacele provenite de la desfășurarea loteriilor sportive, desfășurarea acțiunilor sportive publice, din filantropie și donații ale organizațiilor și cetățenilor, precum și din alte surse care nu contravin legislației în vigoare.

79. Federațiile sportive pot desfășura activitatea economică și venitul obținut au dreptul să-l folosească numai pentru acțiuni sportive. De asemenea, federațiile sportive pot încasa cotizații sau aplica penalități cluburilor sportive membre, în cazurile necesare, conform prevederilor statutelor și regulamentelor.

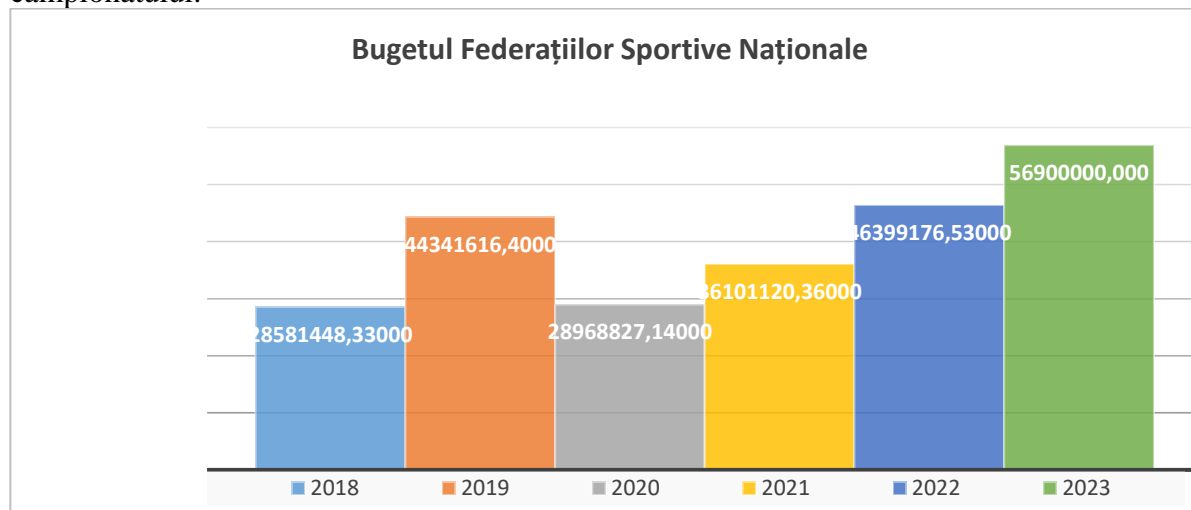
80. Sursele de finanțare a Comitetului Național Olimpic și Sportiv/Comitetului Paralimpic din Republica Moldova provin din:

- 1) mijloace financiare alocate de la bugetul de stat pentru participarea loturilor naționale olimpice/paralimpice la competițiile internaționale organizate sub egida Comitetului Internațional Olimpic/Comitetului Internațional Paralimpic prin intermediul autorității publice centrale de specialitate, în baza contractelor de finanțare încheiate;
- 2) mijloace financiare destinate finanțării programelor sportive olimpice/paralimpice și înscrise în contractele încheiate cu organele autorităților administrației publice centrale;
- 3) venituri realizate din acordarea dreptului de folosință a însemnelor și simbolurilor olimpice/paralimpice naționale și internaționale;
- 4) timbrul olimpic/paralimpic, reprezentând din valoarea biletelor de acces la manifestările sportive;
- 5) venituri provenite din jocurile de noroc și a pariurilor sportive.
- 6) contribuții financiare din partea Comitetului Internațional Olimpic/Comitetului internațional Paralimpic și a Programului Solidarității Olimpice;
- 7) donații, sponsorizări;
- 8) cotizații de membru, stabilite prin hotărârea organului suprem de conducere;
- 9) sume neutilizate în anii financiari precedenți.
- 10) alte venituri realizate în condițiile legii;

81. Instituțiile de învățământ au dreptul de a contribui, din contul veniturilor colectate/proprii, la dezvoltarea bazei tehnico-materiale a culturii fizice și a sportului și de a organiza și desfășura diferite activități sportive.

82. Această prevedere ar funcționa destul de bine, dacă domeniul sportului ar fi finanțat suficient și ar avea mai multe surse de finanțare. Luând în considerație faptul, că Republica Moldova este în proces de aderare la Uniunea Europeană, iar domeniul sportului joacă un rol important în menținerea și fortificarea sănătății se propun următoarele acțiuni pe domenii de competență.

84. Factori cauzali: În Republica Moldova avem înregistrate circa 90 de Federații Sportive Naționale. Începând cu anul 2023, bugetul destinat sportului de performanță se repartizează Federațiilor Sportive în conformitate cu Regulamentul cu privire la mecanismul de finanțare a sportului de performanță conform criteriilor distincte. Reieșind din faptul, că costurile de organizare al unui Campionat European la o probă olimpică se ridică la circa 10 milioane de lei, va fi imposibil de organizat mai multe competiții având la bază finanțarea de 47 milioane pentru Federațiile Sportive Naționale. Spre exemplu, în anul 2023 a fost organizat în premieră, Campionatul European la haltere pentru juniori și tineret unde estimativ cheltuielile sau ridicat la suma de 10 milioane lei, statul reușind să acopere doar jumătate din bugetul campionatului.

85. În acest context, la nivel micro, sectorul se confruntă cu următoarele probleme:

- 1) Numărul insuficient de săli sportive, raportate la numărul populației;
- 2) Scăderea numărului de săli sportive;
- 3) Infrastructura sportivă destinată pentru organizarea și desfășurarea antrenamentelor și competițiilor sportive este învechită.
- 4) Insuficiența unei infrastructuri necesare pentru practicarea sportului în mediul rural;
- 5) Lipsa grupurilor sanitare în sălile de sport din mediul rural;
- 6) Lipsa ieșirilor de rezervă în majoritatea sălilor în caz de evacuare forțată;
- 7) Lipsa truselor medicale și a defibrilatoarelor;
- 8) Lipsa condițiilor adaptate în sălile sportive pentru sportivii cu deficiențe de vedere și locomotorii.
- 9) Lipsa acută a infrastructurii antidoping: Stații de control doping în cadrul spațiilor sportive.

86. La nivel macro, sectorul se confruntă cu următoarele probleme:

- 1) Lipsa bazinelor de natație, în fiecare centru raional;
- 2) Lipsa unui stadion național de fotbal;
- 3) Lipsa stadioanelor moderne polivalente, în fiecare centru raional;
- 4) Lipsa pistelor ciclabile în mediul urban;
- 5) Lipsa unei arene naționale de atletism conform standardelor internaționale;
- 6) Lipsa sălilor specializate de gimnastică;
- 7) Numărul insuficient de zone sportive de agrement destinate tuturor, ca de exemplu; parcuri acvatice, piste de alergări și jogging în zonele forestiere, mountain bike, rollerdrom, climbing, hipism, etc.;
- 8) Lipsa taberelor de vară în zonele ecologice destinate practicării activităților sportive de asanare și fortificare a sănătății;

9) Lipsa centrelor de pregătire a loturilor naționale și olimpice în zonele ecologice.

87. Consecințe și riscuri: În contextul procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană este binevenită finanțarea adecvată a sectorului. În caz contrar o finanțarea insuficientă poate duce la incapacitatea de întreținere și utilizare corespunzătoare a infrastructurii sportive și reducerea numărului de programe cu caracter sportiv pentru copii și tineri. Reducerea nivelului de practicare activă a sportului sau încetarea activităților sportive poate afecta dezvoltarea fizică și mentală a noilor generații, ducând la un stil de viață sedentar și obezitate crescută. Finanțarea insuficientă poate afecta procesul instructiv-educativ. Evident, consecințele pot evidenția performanțele scăzute în competițiile internaționale și poate afecta renumele țării în sportul internațional. Lipsa evenimentelor sportive de calitate și a suportului pentru sportivi poate duce la scăderea interesului publicului pentru sport. Acest lucru poate afecta implicarea în activități fizice și sportive, având un impact negativ asupra sănătății populației. Lipsa investițiilor în sport poate afecta direct industria sportivă în ansamblu, inclusiv sectorul de turism sportiv, vânzările de echipamente și alte afaceri legate de sport. Aceasta poate contribui la scăderea rezultatelor în domeniul economic. Finanțarea redusă poate duce la acces limitat privind facilitățile și programele sportive destinate localităților slab dezvoltate. Astfel, inegalitățile pe plan social pot crește, deoarece cei cu resurse financiare limitate vor avea mai puțin acces la beneficiile sportului. O finanțare insuficientă poate limita pregătirea sportivilor pentru participarea la Jocurile Olimpice și alte competiții internaționale majore, ceea ce ar reduce șansele de a obține performanțe la nivel internațional, obținând medalii pentru prestigiul țării.

Secțiunea 10. Provocările sectorului

88. Obiectivul principal la nivel sectorial este dezvoltarea cadrului normativ adoptat la cerințele sociale actuale și armonizat la agenda de asociere UE-RM, crearea de politici pentru a asigura transparența și corectitudinea în administrarea sportului.

89. Problema analizată a situației din sector, bazată pe date de cercetare a scos în evidență 10 provocări mari în privința dezvoltării sistemului de educație fizică și sport:

1) Infrastructură insuficientă: Multe stadioane, săli de sport și bazine de natație din Republica Moldova sunt în stare deplorabilă, ceea ce afectează capacitatea sportivilor de a se antrena în condiții adecvate și sigure.

2) Finanțare limitată: Bugetul alocat sectorului sportiv este limitat, ceea ce face dificilă investiția în infrastructură modernă, programe de dezvoltare a tinerilor talente și susținerea sportivilor de performanță.

4) Lipsa investițiilor private: Sectorul privat nu investește suficient în sport, fie din lipsa interesului, fie din cauza legislației fiscale care nu-i scutește cu nimic pe antreprenori, fie din cauza instabilității economice și a incertitudinii situației geopolitice din zonă.

5) Deficitul general de cadre didactice de calificare înaltă (antrenori, profesori de educație fizică) și manageriale, bine pregătite și motivate (cu precădere, în rândul tinerilor absolvenți cu studii pedagogice) și diminuarea motivației pentru cariera în domeniul sportului.

6) Exodul sportivilor: Lipsa oportunităților și a infrastructurii adecvate îi determină pe mulți sportivi talentați să își caute șansele în străinătate, ceea ce duce la pierderea potențialului talent local.

7) Existența problemelor sociale: Anumite comunități se confruntă cu probleme sociale precum sărăcia și lipsa accesului la educație și servicii de sănătate, ceea ce face dificilă participarea acestor persoane la activități sportive.

8) Corupția și managementul ineficient: Corupția din cadrul structurilor sportului și managementul ineficient pot duce la distribuirea necorespunzătoare a resurselor financiare și la lipsa transparenței în procesul de selecție a sportivilor și antrenorilor.

9) Promovarea insuficientă: Sportul nu este suficient de promovat în școli și localități, ceea ce face dificilă atragerea tinerilor în activități sportive și formarea unei culturi a sportului în societate.

10) Lipsa unei Metodologii de finanțare. Lipsa unei metodologii de finanțare a școlilor sportive duce la subfinanțarea unor instituții sau la utilizarea ineficientă și neexecutarea bugetului acordat de către alte instituții.

11) Incluziunea socială insuficient dezvoltată. Lipsa condițiilor adaptate pentru sportivii cu deficiențe de vedere și locomotorii. Această problemă persistă în toate sălile din țară

destinate activităților fizice. Este imperios de necesar de a crea condiții optime pentru toate categoriile sociale ale populației.

12) Dopajul: Lipsa programelor de educație și formare în școli, colegii, universități, structuri sportive bazate promovarea valorilor și spiritului olimpic, eticii și integrității în sport, necunoașterea regulilor antidoping și substanțelor și metode interzise, ducă creșterea ratei încălcărilor reglementărilor antidoping.

III. VIZIUNE

90. Formarea și formularea unei viziuni strategice asupra dezvoltării educației fizice și a sportului pe termen mediu și lung sunt determinate de următorii factori:

1) Racordarea la prevederile SD „Moldova Europeană 2030”:

2) Racordarea la prevederile PAG „Moldova prosperă, sigură, europeană”.

91. Legislația privind domeniul educației fizice și al sportului trebuie să fie clară, cuprinzătoare și actualizată pentru a reglementa toate aspectele relevante domeniului, inclusiv, organizarea competițiilor, stagiilor de pregătire, finanțarea, drepturile sportivilor și responsabilitățile organizațiilor sportive.

92. Viziunea strategică cu privire la dezvoltarea educației fizice și sportului se va axa pe consolidarea dezvoltării sportului pentru toți la toate nivelurile și pentru toate categoriile de vârstă ale populației, în acest fel se va atinge obiectivul strategic către anul 2030 ca 55 % din populație să practice exercițiul fizic în scop întreținere și asanativ. Totodată se va îmbunătăți și cadrul normativ ca rezultat către anul 2030 să fie diversificată finanțarea sportului de performanță și a sportului pentru toți.

93. Viziunea strategică asupra dezvoltării educației fizice și a sportului pe termen mediu și pe termen lung se axează pe obiectivele de dezvoltare durabilă ale SD „Moldova Europeană 2030”:

94. Îmbunătățirea/modernizarea și dezvoltarea infrastructurii sportive pentru practicarea exercițiului fizic și sportului și centrelor de antrenament de înaltă performanță pentru loturile naționale, conform standartelor internaționale până în anul 2030. Este imperios de necesar de a moderniza spațiile deschise destinate activităților sportive (terenuri de sport) din instituțiile de învățământ general, profesional tehnic, superior prin:

1) Asigurarea accesului adecvat la infrastructura sportivă în comunități și școli;

2) Asigurarea accesului la infrastructura sportivă și crearea condițiilor adaptate pentru persoanele cu deficiențe locomotorii și de vedere în sălile de sport și în ariile destinate activităților sportive pentru toți;

3) Dezvoltarea de centre de antrenament de înaltă performanță pentru loturile naționale;

4) Alocarea resurselor în mod eficient pentru dezvoltarea sportului, reparații capitale și investiții capitale.

5) Dotarea Complexelor sportive/Terenurilor sportive de tip închis și deschis cu defibratoare și truse medicale.

95. Stimularea practicării activităților sportive în masă pentru un mod de viață sănătos și promovarea valorilor olimpice și antidoping (etică și integritate) în rândul copiilor și tinerilor prin programe școlare și extrașcolare. Pentru a îmbunătăți starea de sănătate fizică și mentală a populației este necesar:

1) Spori numărul de copii și adulți care practică activităților sportive în vederea fortificării sănătății;

2) Promova sportul în rândul copiilor și tinerilor prin programe școlare și extrașcolare;

3) Crește gradul de participare activă a persoanelor cu dizabilități la activități sportive cu caracter permanent;

4) Promovarea unui stil de viață activ în rândul persoanelor vârstnice, prin practicarea educației fizice și sportului.

5) Creșterea numărului de evenimente și acțiuni cu caracter sportiv pentru toți.

96. Dezvoltarea sportului de performanță, elaborarea programelor de educație antidoping și asigurarea instruirii sportivilor de performanță. Îmbunătățirea performanțelor sportive la nivel internațional de către sportivii moldoveni prin:

1) Dezvoltarea programelor de susținere a sportivilor de performanță și echipele naționale;

- 2) Susținerea financiară pentru federațiile sportive naționale;
- 3) Creșterea numărului sportivilor de performanță care înregistrează rezultate notorii;
- 4) Promovarea a unui număr mai mare de tinere talente prin organizare de acțiuni de selecție.

97. Îmbunătățirea procesului de formare continuă a cadrelor didactice, în contextul realizării studiilor/cercetărilor în domeniul sportului, acreditarea de către ANACEC a programelor de educație, formare și perfecționare a ambasadourilor antidoping, ofițerilor de integritate în sport, și ofițerilor de control antidoping.

- 1) Crearea și desfășurarea unui curs de formare continuă, pentru cadrele didactice din domeniul educației fizice, în activitatea cu persoanele cu nevoi speciale/ copii cu nevoi speciale (deficiențe fizice/mentale);

- 2) Introducerea în curriculele la toate treptele de învățământ a cursului de acordare a primului ajutor medical urgențe în traumatisme sportive;

- 3) Crearea și desfășurarea unui curs de acordare a primului ajutor medical pentru specialiștii din domeniul educației fizice și sportului în cadrul Universității de Stat din Moldova (Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport (persoană juridică absorbită)) organizate de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (*în continuare IGSU*);

- 4) Acreditarea de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (*în continuare ANACEC*) a programelor de perfecționare ale arbitrilor de categorie națională organizate de asociațiile și federațiile sportive naționale;

- 5) Acreditarea de către ANACEC a programelor de perfecționare organizate de asociațiile, federațiile sportive naționale sau/și alte instituții acreditate pentru profesorii de educație fizică și antrenori.

98. Asigurarea calitativă a procesului de finanțare, monitorizare și evaluare a sectorului de educație fizică și sport. Obiectivele generale și specifice vor fi atinse, iar indicatorii outcome vor fi măsurabili și analizați pentru a evalua impactul politicilor. Toate acțiunile se vor derula conform planificării inițiale, iar resursele alocate vor fi utilizate eficient și în mod corespunzător, asigurând o implementare corectă și sustenabilă a programelor.

- 1) Eficientizarea cheltuielilor alocate din resursele bugetare, având la bază Regulamentul de finanțare al federațiilor sportive naționale și crearea Metodologiei de finanțare pentru instituțiile publice extrașcolare;

- 2) Monitorizarea implementării cu succes a Curriculelor pe probele de sport practicate;

- 3) Instituția responsabilă de monitorizare este Ministerul Educației și Cercetării prin Direcția politici în domeniul sport.

- 4) Subdiviziunile responsabile de colectare și furnizare a datelor către autoritatea publică centrală sunt Autoritățile Publice Locale și Centrul Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale.

99. Structurile sportive, cum ar fi, federațiile, cluburile și asociațiile sportive vor fi supuse unor reguli stricte privind transparența, responsabilitatea și managementul. Acest lucru va implica adoptarea unor statute actualizate care să asigure o conducere echitabilă și eficientă prin:

- 1) Elaborarea Hotărârii Guvernului privind aprobarea Conceptului și Regulamentului cu privire la funcționarea Sistemului Informațional a Registrului sportiv. Organizațiile sportive finanțate de la bugetul de stat vor prezenta rapoarte financiare detaliate, care vor fi plasate public în Registrul Sportiv;

- 2) Implementarea procedurilor de acreditare prin intermediul ANACEC pentru organizațiile sportive care doresc să presteze servicii de calitate cum ar fi: cursuri de formare pentru antrenori și arbitri.

- 3) Administrarea domeniului educației fizice și a sportului în Republica Moldova trebuie să fie eficientă, transparentă și orientată spre dezvoltarea durabilă și incluzivă.

100. Administrarea domeniului educației fizice și sportului trebuie să îndeplinească următoarele principii:

- 1) *Transparență și Responsabilitate.* Toate deciziile și procesele administrative trebuie să fie transparente și accesibile publicului. Administrația trebuie să fie responsabilă față de cetățeni și să ofere rapoarte periodice privind progresele și rezultatele în domeniul educației fizice și a sportului.

2) *Dezvoltarea Infrastructurii*. Investiții continue în infrastructura sportivă, inclusiv construirea și întreținerea terenurilor de sport, a sălilor de antrenament și facilităților de agrement. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii ar trebui să fie adaptate nevoilor locale și să acopere toate regiunile țării.

3) *Incluziunea și Diversitatea*. Crearea de programe sportive incluzive pentru persoanele cu dizabilități, fete și femei, minorități etnice și alte grupuri marginalizate. Eliminarea barierelor stereotipice pentru persoanele de vârstă a treia pentru participarea la activități sportive.

4) *Educație și Conștientizare*. Dezvoltarea de programe de conștientizare pentru a educa populația cu privire la beneficiile sportului și ale unui stil de viață activ și sănătos. Colaborarea cu școlile, universitățile, mediul de afaceri și mass-media pentru a promova aceste mesaje în comunități.

5) *Cooperare Internațională*. Colaborarea cu organizațiile internaționale și guvernele altor state pentru a împărtăși experiență și pentru a accesa fonduri și expertize suplimentare. Participarea activă la competiții și evenimente de rang internațional pentru a promova sportul moldovenesc și a stabili legături strânse cu alte comunități sportive ale altor state.

6) *Evaluare și Adaptare Constantă*. Implementarea unui sistem de evaluare continuă al programelor și politicilor, cu ajustarea lor în funcție, de rezultatele obținute și de nevoile societății. Colectare feedbackurilor pentru îmbunătățirea programele existente.

7) *etică și Integritate*. Contrasemnarea acordurilor anuale cu Agenția Națională Antidoping (în continuare ANAD) și respectarea reglementărilor antidoping în cadrul activităților. Asigurarea unui mediu fără dopaj, bazat pe valorile olimpismului, fair-play și integrității sportive.

IV. OBIECTIVELE STRATEGICE, OBIECTIVE GENERALE ȘI DIRECȚII PRIORITARE DE ACȚIUNE

Secțiunea 1. Modernizarea infrastructurii sportive

Obiectiv general 1: Îmbunătățirea/modernizarea și dezvoltarea infrastructurii sportive pentru practicarea exercițiului fizic și sportului până în 2030

101. Conform PAG „Moldova prosperă, sigură, europeană”, una din acțiunile prioritare este dezvoltarea oportunităților de creare a parteneriatelor publice-private pentru atragerea fondurilor necesare dezvoltării bazelor sportive la nivel local și național.

Direcții prioritare de acțiune:

1) Construcția/reabilitarea sălilor polivalente (inclusiv cu bazin de natație de 25 m) cu arenă multifuncțională pentru desfășurarea diferitor activități (și altele decât cele sportive) în regiunile cheie ale țării (Chișinău, Cahul, Bălți, Ungheni, Soroca);

2) Construcția unei Arene Naționale de fotbal (parteneriat public-privat) cu capacitatea minimă de 30.000 locuri;

3) Reabilitarea/construcția stadioanelor centrale de fotbal din centrele raionale (stadioane multifuncționale (utilizarea și pentru practicarea altor probe de sport), tribune cu minim 500 de locuri și alte facilități), care vor corespunde standardelor FMF pentru găzduirea meciurilor din campionatul național;

4) Crearea condițiilor adaptate în infrastructura existentă pentru sportivii cu dizabilități.

5) Asamblarea și amenajarea în cadrul centrelor polivalente a stațiilor de control doping conform standardelor WADA.

6) Dotarea Complexelor sportive/Terenurilor sportive de tip închis și deschis cu defibrilatoare și truse medicale.

102. Promovarea sportului pentru toți este un domeniu de activitate umană care prezintă un grad înalt de interes pentru toate categoriilor de populație, indiferent de nivelul biometric al acestora și care asigură posibilitatea de auto influențare fizică și psihică, starea de sănătate, în același timp cu satisfacerea nevoilor de mișcare și participare la viața socială (integrare în mediu, exercitarea responsabilității etc), a nevoilor de comunicare și de exprimare. Sportul pentru toți reprezintă un instrument prin care autoritățile publice locale pot sprijini direct îmbunătățirea stării de sănătate a populației, prin valorificarea atractivității sociale a activităților fizice și a imaginii pozitive de care se bucură.

103. Factorii strategici cheie au doua caracteristici: influențează pe termen lung și de o maniera structurală evoluția domeniului sportului pentru toți. Capacitatea de a identifica acești

factori este foarte importantă pentru a înțelege principalele provocări strategice și pentru a nu canaliza eforturile organizației în zone irelevante.

104. Actualmente, pe sectorul asociativ al sportului se realizează activități majore, care, totuși, necesită o extindere pentru promovarea ulterioară a sportului pentru toți.

1) Festivalul „Jocurile de mișcări” (de nivel Republican), organizat de către Federația Sportului Școlar;

2) Festivalul „Starturi Vesele” (de nivel Republican), organizat anual, de către A.O. „Clipa Siderală”;

3) Campionatul la fotbal „Cupa Guvernului” între elevi și „Speranța” între eleve (de nivel Republican), organizat de către Federația moldovenească de fotbal;

4) Săptămâna Europeană a Sportului (de nivel Republican);

5) Maratonul de Chișinău (de nivel Republican);

6) Ziua sportivului și a Mișcării Olimpice (de nivel Republican);

7) Festivalul Olimpic „Eco Fest”.

Secțiunea 2. Dezvoltarea sportului pentru toți

Obiectiv general 2: Stimularea practicării activităților sportive în masă pentru un mod de viață sănătos.

105. Direcții prioritare de acțiune:

1) Dezvoltarea sportului pentru toți prin extinderea de acțiuni sportive la toate nivelurile și pentru toate categoriile de vârstă (APC, APL);

2) Încheierea acordurilor de parteneriat dintre instituțiile din țară și din străinătate pentru realizarea în comun a unor activități cu caracter sportiv-educativ. Stimularea practicării sportului la locul de muncă;

3) Crearea și implementarea registrului național de monitorizare a potențialului biometric al elevilor din instituțiile de învățământ de toate nivelele ca instrument de diagnoză a stării de sănătate și de prognosticare a acesteia.

4) Implementarea campaniilor de informare și marketing privind conștientizarea beneficiilor activității fizice și a sportului pentru sănătate pe tot parcursul vieții.

106. Sportul de performanță în Republica Moldova este un domeniu de mândrie națională și un sector în care Statul investește eforturi considerabile pentru a promova excelența și competitivitatea la nivel internațional. Cu toate că este o țară mică, Republica Moldova are numeroși sportivi talentați și dedicați, care reușesc să obțină performanțe remarcabile în diverse discipline sportive. Luând în considerare infrastructura sportivă și resursele financiare limitate în comparație cu alte țări din vecinătate, remarcăm faptul că, sportivii moldoveni demonstrează o determinare impresionantă, obținând medalii și titluri la competiții internaționale. Guvernul susține dezvoltarea sportului de performanță prin acordarea de burse, plata premiilor și acordare indemnizații viagere sportivilor de performanță și antrenorilor acestora.

107. Cu toate acestea, mai există provocări în calea dezvoltării sportului de performanță în Republica Moldova, cum ar fi:

1) lipsa infrastructurii moderne,

2) finanțarea insuficientă și exodul sportivilor talentați în căutarea unor oportunități mai bune în străinătate,

3) insuficiența programelor educative și de prevenire a dopajului în sport.

108. În pofida acestor fapte, Republica Moldova continuă să crească și să inspire viitoare generații de sportivi.

Secțiunea 3. Sportul de performanță

Obiectiv general 3: Dezvoltarea sportului de performanță.

109. Direcții prioritare de acțiune:

1) Înființarea cabinetelor medicale moderne de recuperare în cadrul centrelor de pregătire a loturilor naționale, prin cooperare cu ANAD și Centrul Național de Medicină Sportivă „AtletMED”, unde vor avea acces toți sportivii de performanță, în baza unui certificat confirmativ eliberat de federația sportivă de profil, că sportivul este membrul lotului național;

2) Crearea în CSPLN a unui centru unic de susținere a loturilor naționale cu vitamine, suplimente nutritive și preparate medicamentoase, prin cooperare strategică cu ANAD;

- 3) Crearea în cadrul CSPLN a unui centru unic de susținere a loturilor naționale cu echipament necesar pentru reprezentarea Statului la competițiile internaționale;
- 4) Crearea sistemului de asigurare medicală specială a sportivilor de performanță;
- 5) Calcularea stagiului de cotizare pentru sportivii de performanță, pe perioada beneficierii bursei lunare.
- 6) Motivarea viitorilor medici în selectarea programelor de rezidențiat în domeniul medicinei sportive, reabilitării sportive pentru asigurarea cu specialiști a cluburilor și loturilor locale, regionale și republicane de sportivi.
- 7) Majorarea susținerii financiare pentru federațiile sportive naționale care ocupă un loc și un rol important în dezvoltarea sportului de performanță.

110. Pregătirea profesională a cadrelor didactice în domeniul educației fizice și sportului din Republica Moldova este realizată prin programele acreditate de către ANACEC în cadrul Universității de Stat din Moldova (Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport (persoană juridică absorbită)).

Secțiunea 4. Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul sportului

Obiectiv general 4: Îmbunătățirea procesului de formare continuă a cadrelor didactice.

111. Direcții prioritare de acțiune:

- 1) Crearea și desfășurarea unui curs de formare continuă, pentru cadrele didactice din domeniul educației fizice, în activitatea cu persoanele cu nevoi speciale/ copii cu nevoi speciale (deficiențe fizice/mentale);
- 2) Crearea și desfășurarea unui curs de acordare a primului ajutor medical pentru specialiștii din domeniul educației fizice și sportului în cadrul Universității de Stat din Moldova (Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport (persoană juridică absorbită));
- 3) Acreditarea de către ANACEC a programelor de perfecționare ale arbitrilor de categorie națională organizate de asociațiile și federațiile sportive naționale;
- 4) Acreditarea de către ANACEC a programelor de perfecționare organizate de asociațiile, federațiile sportive naționale sau/și alte instituții acreditate pentru profesorii de educație fizică și antrenori.
- 5) Acreditarea de către ANACEC a programelor de educație, formare și perfecționare a ambasadourilor antidoping, ofițerilor de integritate în sport și ofițerilor de control doping.

112. Monitorizarea și evaluare diferitor procese din domeniul sportului sunt o serie de acțiuni care asigură transparența și corectitudinea resurselor financiare utilizate dar și respectarea procesului instructiv-educativ și ale finalităților educaționale. Dezvoltarea unui cadru simplu de monitorizare va oferi date cantitative cu privire la progresul implementării. Evaluarea în domeniul educației fizice și a sportului reprezintă o sarcină complexă, care implică analiza atentă a multiplelor aspecte care influențează eficacitatea politicilor implementate.

Secțiunea 5. Monitorizarea și evaluarea a sectorului de educație fizică și sport

Obiectiv general 5: Asigurarea calitativă a procesului de finanțare, monitorizare și evaluare al sectorului de educație fizică și sport

113. Direcțiile prioritare de acțiune:

- 1) Eficientizarea cheltuielilor bugetului alocat, având la bază Regulamentul privind aprobarea mecanismului de finanțare conform criteriilor distincte al federațiilor sportive naționale și crearea Metodologiei de finanțare pentru instituțiile publice extrașcolare;
- 2) Monitorizarea implementării cu succes a Curriculelor pe probele de sport practicate;
Instituția responsabilă de monitorizare este Ministerul Educației și Cercetării prin Direcția politici în domeniul sport.
- 3) Subdiviziunile responsabile de colectare și furnizare a datelor către Autoritatea Publică Centrală sunt Autoritățile Publice Locale și Centrul Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale.

114. Sursele și Instrumente de colectare:

- 1) Surse Interne: Biroul Național de Statistică furnizează datele demografice. Rapoarte ale școlilor și cluburilor sportive oferă informații detaliate despre implicarea copiilor și a adulților în activitățile sportive.

2) Surse Externe: Studii de cercetare realizate de instituții de specialitate, Federațiile Internaționale Sportive, Comitetul Internațional Olimpic și alte organizații sportive internaționale.

115. Instrumente de Colectare: Chestionare pentru elevi, părinți și profesori pentru evaluarea implicării în activitățile cu caracter sportiv. Interviuri structurate cu antrenorii și sportivii. Studii pe grupuri-țintă pentru evaluarea percepției publicului.

116. Datele sunt colectate anual pentru a permite o comparație în timp și pentru a observa tendințele de implicare în activitățile cu caracter sportiv.

117. În plus, față de colectarea anuală, se efectuează evaluări semestriale pentru monitorizarea impactului programelor sportive și pentru a face ajustări în consecință.

118. Toate datele colectate se publică pe platforma informațională Registrul Sportiv, unde vor fi vizibile, astfel va fi asigurată transparența și accesibilitatea la datele relevante domeniului sportului

119. Evaluarea implementării politicii în domeniul sportului va implica o abordare multidimensională, începând cu stabilirea obiectivelor generale și specifice planificate. Indicatorii outcome și de impact vor fi meticolos stabiliți pentru a cuantifica progresele și realizările în cadrul programelor de educație fizică și sport.

V. IMPACTUL

120. SD „Sport 2030” își propune un impact atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. Se impune o reconceptualizare a sistemului sportului, dar și o reconstrucție a infrastructurii sportive în întreaga țară.

121. Dezvoltarea domeniului sportului va contribui la reducerea sărăciei prin cultivarea abilităților specifice și îmbunătățirii sănătății populației. Aceasta va reduce costurile pentru ajutorul de șomaj și alte plăți sociale, și va stimula eficiența cercetărilor, invențiilor și inovațiilor, rezultatul fiind creșterea eficacității. Astfel, investiția în dezvoltarea sportului va genera o creștere economică de calitate și sustenabilă.

122. Prin majorarea numărului celor care vor practica sportul ca profesie sau ca pasiune va fi promovat un mod sănătos de viață, astfel, încât să fie majorată speranța de viață sănătoasă, se va reduce rata criminalității și se va îmbunătăți nivelul de prosperitate și împlinire. De asemenea este important faptul că, odată cu creșterea accesului la infrastructura de calitate pentru toți oamenii vor fi schimbate atitudini, relațiile sociale se vor îmbunătăți, administrația publică va fi mai responsabilă și receptivă, iar generații întregi vor fi pregătite pentru a contribui la dezvoltarea durabilă a țării.

VI. INDICATORI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Tabelul. Indicatori de monitorizare și evaluare

Nr.	Obiectivul general /indicatorul	Sursa de finanțare	Valoarea de referință (2024)	Ținta intermediară (2027)	Ținta finală (2030)
1	2	3	4	5	6
Obiectivul general 1. Îmbunătățirea/modernizarea și dezvoltarea infrastructurii sportive până în anul 2030					
1.	Numărul complexelor sportive multifuncționale și terenuri sportive (poate avea bazin, arenă, piste de alergări și alte facilități) în regiunile cheie ale țării (Chișinău, Cahul, Bălți, Ungheni, Soroca).	MIDR, ADR	2	4	10
2	Numărul de complexelor sportive multifuncționale și terenuri sportive (terene de fotbal, piste de atletism, teren de volei, baschet, zonă de pregătire funcțională).	MIDR, ADR, MEC	0	10	15

3	Numărul centrelor de pregătire pentru loturile naționale.	MEC	3	4	5
4	Numărul complexelor sportive multifuncționale și terenuri sportive cu peste 500 de locuri (existente).	MEC, ADR	5	10	15
5	Numărul de stații de control doping asambate/amenajate conform standartelor WADA.	ANAD MEC	23	70	100
Obiectivul general 2. Stimularea practicării activităților sportive în masă pentru un mod de viață sănătos.					
1	Numărul programelor și campionatelor școlare pe probele de sport (fotbal, baschet, volei, atletism, gimnastică artistică) <i>gimnazial și liceal</i> ;	MEC	3	8	10
2	Numărul de copii înscriși în grupele începători în școlie sportive, mii.	MEC	20.8	23.0	30.0
3	Numărul evenimentelor și acțiunilor cu caracter sportiv desfășurate în masă.	MEC	34	40	50
4	Numărul persoanelor cu dizabilități care participă activ la activitățile sportive desfășurate în mod permanent.	MEC	70	200	300
5	Numărul de elevi, studenți care practică sistematic o ramură de sport, mii.	BNS	25.0	26.0	27.0
6	Pondere cetățenilor care practică exercițiul fizic în scop asanativ, %.	BNS	37	45	55
7.	Promovarea unui stil de viață activ în rândul persanelor vârstnice, prin practicarea educației fizice și sportului.	MEC	15	20	25
8	Numărul programelor educație ginaziale și liceale bazate pe valorile olimpismului, reglementărilor antidoping, incluziune, etică și integritate.	MEC ANAD	0	8	10
Obiectivul general 3. Îmbunătățirea procesului de formare continuă a cadrelor didactice.					
1	Numărul locurilor vacante de cadre didactice din domeniul educației fizice și sportului încadrați în câmpul muncii. Mii.	MEC	97	60	20
2	Numărul cursurilor anuale de formare continuă, pentru cadrele didactice din domeniul educației fizice, în activitatea cu persoanele/copiilor cu nevoi speciale (deficiențe fizice/mentale).	USM	0	3	6
3	Numărul de persoane instruite cursurilor de acordare a primului ajutor medical pentru specialiștii din domeniul educației fizice și sportului în cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.	IGSU	0	300	500
4	Numărul programelor de mobilitate internațională Erasmus+ pentru cadrele didactice din domeniul educației fizice și sportului.	USM	3	5	7

5	Ponderea programelor acreditate de perfecționare ale arbitrilor de categorie națională organizate de asociațiile și federațiile sportive naționale %.	MEC	0	30	70
6	Numărul de programe de perfecționare, acreditate, organizate de asociațiile, federațiile sportive naționale sau/și alte instituții acreditate pentru profesorii de educație fizică și antrenori.	MEC	2	3	4
7	Numărul programelor de educație, formare și perfecționare a ambasadurilor antidoping, ofițerilor de integritate în sport și ofițerilor de control doping.	ANAD MEC	0	5	7
8	Numărul de persoane instruite la cursurilor de educație antidoping, etică și integritate în sport, pentru profesorii de educație fizică și personal asistent a sportivului.	ANAD MEC	0	250	400
Obiectivul general 4. Dezvoltarea sportului de performanță.					
1	Numărul cabinetelor medicale (de Stat) moderne de recuperare a sportivilor de performanță.	MEC	2	3	5
2	Numărul sportivilor de performanță la 10.000 de sportivi legitimați în federațiile sportive naționale.	BNS	282	350	480
3	Ponderea asigurării cu echipament sportiv a loturile naționale; %.	MEC	23	70	100
4	Numărul sportivilor de performanță cu acces la servicii medicale specializate;	MS MEC	100	200	500
5	Numărul persoane cu dizabilități care sunt încadrate în sportul de performanță.	MEC	20	30	100
6	Ponderea sportivilor de performanță instruiți în educația antidoping, etică și integritate sportivă, %.	ANAD MEC	30	70	100
Obiectivul general 5. Asigurarea calitativă a procesului de monitorizare și evaluare a sectorului de educație fizică și sport.					
1	Ponderea PIB către sport %.	MEC	0.22	0.35	0.60
2	Ponderea obiectivelor generale și specifice atinse %.	MEC	0	70	100

VII. RISCURI DE IMPLEMENTARE

123. Implementarea eficientă a SD „Sport 2030” presupune crearea unor condiții și oportunități:

- 1) Existența voinței politice la diferite niveluri privind asigurarea implementării SD „Sport 2030” ca prioritate națională;
- 2) Asigurarea financiară, metodologică, logistică etc. a implementării SD „Sport 2030”;
- 3) Elaborarea unui Plan de acțiuni realist, coerent de realizare a obiectivelor SD „Sport 2030”;
- 4) Elaborarea Strategiilor și a Programelor de dezvoltare a educației fizice și sportului la nivel local și instituțional, corelate cu SD „Sport 2030”;
- 5) Formarea resurselor umane, experților, organizarea consultărilor privind implementarea SD „Sport 2030”.

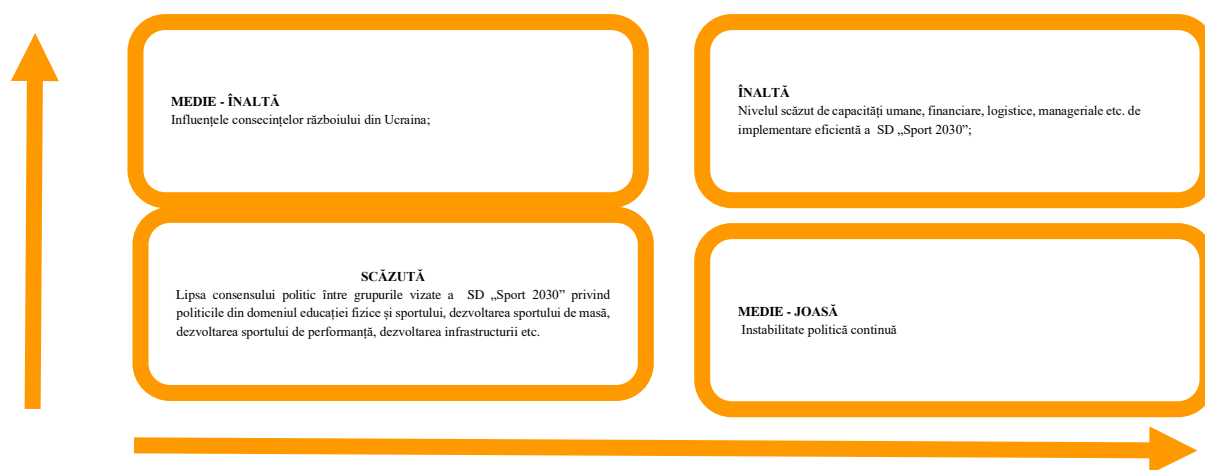
124. Conceptul de implementare a SD „Sport 2030” trebuie să se axeze pe câteva principii determinante:

- 1) principiul planificării operaționale coerente cu direcțiile strategice de acțiuni la toate nivelurile;
- 2) principiul pregătirii și motivării resurselor umane pentru acceptarea și promovarea schimbărilor;
- 3) principiul respectării politicilor financiare privind realizarea obiectivelor generale și specifice;
- 4) principiul respectării angajamentelor naționale și internaționale;
- 5) principiul responsabilității factorilor implicați în realizarea SD „Sport 2030”;
- 6) principiul implementării SD „Sport 2030”.

125. Implementarea SD „Sport 2030” presupune valorificarea următoarelor mecanisme:

- 1) Programul și Planul de acțiuni pentru implementarea SD „Sport 2030”;
- 2) Programul și Planul de acțiuni pentru implementarea SD „Sport 2030” la nivel local și instituțional;
- 3) Operarea de modificări în Codul Educației, în alte documente de politici educaționale;
- 4) Elaborarea și aprobarea unei noi Legi cu privire la educația fizică și sport și abrogarea actualei Legi nr.330/1999 cu privire la cultura fizică și sport;
- 5) Corelarea implementării SD „Sport 2030” cu implementarea Strategiilor în alte sectoare ale economiei naționale;
- 6) Formarea resurselor umane privind implementarea SD „Sport 2030”;
- 7) Finanțarea adecvată a implementării SD „Sport 2030”;
- 8) Planuri de activități ale Ministerului Educației și Cercetării; ale organelor locale de specialitate în domeniul învățământului.

Totodată, implementarea SD „Sport 2030” este expusă următoarelor riscuri:

126. Măsurile de prevenire și contracarare a riscurilor de implementare a SD „Sport 2030” sunt următoarele:

- 1) Corelarea continuă a volumului de finanțare a implementării SD „Sport 2030” cu nivelul de inflație, dinamica dezvoltării socioeconomice a țării, cu apariția unor noi provocări și noi probleme.
- 2) Organizarea periodică a dezbaterilor privind rezultatele implementării SD „Sport 2030” la diferite niveluri și introducerea unor schimbări/ modificări în Strategie și/ sau în modul de implementare a acesteia.
- 3) Organizarea permanentă a formării resurselor umane implicate în implementarea SD „Sport 2030”.
- 4) Gestionarea continuă a proceselor de elaborare și implementare a Planurilor locale și instituționale de dezvoltare a sportului, concepute în baza SD „Sport 2030”.
- 5) Asigurarea cadrului normativ și metodologic de implementare a SD „Sport 2030”.

127. În acest context, Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Educației și Cercetării vor întreprinde toate măsurile și eforturile privind crearea condițiilor optime de implementare a SD „Sport 2030” și reducerea riscurilor respective.

VIII. AUTORITĂȚI/ INSTITUȚII RESPONSABILE DE IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE „SPORT 2030”

128. SD „Sport 2030” va fi aprobată de către Guvernul Republicii Moldova. Responsabilitatea primară pentru monitorizarea și implementarea SD „Sport 2030” revine Ministerului Educației și Cercetării, precum și autorităților/ministerelor de ramură: Agenției Naționale Antidoping, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerului Sănătății, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Finanțelor, Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerelor care au în subordine instituții de învățământ, Comitetului Național Olimpic și Sportiv, Comitetului Paralimpic din Republica Moldova și alte structuri sportive naționale.

129. În scopul implementării obiectivelor SD „Sport 2030”, anual, Ministerul Educației și Cercetării, precum și ministerele de ramură vor planifica mijloace financiare în bugetele instituționale în conformitate cu atribuțiile și responsabilitățile în domeniile de implicare. Planificarea mijloacelor financiare pe termen mediu se va realiza prin CBTM. Utilizarea resurselor umane și bugetare necesare pentru implementarea obiectivelor Strategiei vor fi din contul statelor-limită de personal și programelor bugetare aprobate.

130. La nivel local, responsabilitatea implementării SD „Educația 2030” revine organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, autoritățile administrației publice locale și instituțiilor de învățământ.

IX. PROCEDURI DE RAPORTARE

131. Pentru asigurarea unei monitorizări eficiente și obiective, Biroul Național de Statistică, împreună cu alți producători de statistici oficiale, deținători de date administrative și organele locale de specialitate în domeniul învățământului, împreună cu instituțiile de învățământ, vor colabora în colectarea datelor conform criteriilor prestabilite.

132. Având în vedere dinamica schimbărilor la nivel internațional și național și orizontul pe termen lung al SD „Sport 2030”, valorile de referință vor fi periodice și actualizate pe întreaga durată a implementării acesteia. Astfel, scenariile și strategiile de dezvoltare a educației fizice și sportului pe termen lung vor fi revizuite în consecință.

133. Pentru a obține o imagine cuprinzătoare și detaliată a progresului, pe lângă metodele tradiționale de acumulare și colectare a datelor statistice, se vor utiliza și metode calitative de colectare și prelucrare a datelor privind dezvoltarea sportului. Monitorizarea și evaluarea SD „Sport 2030” vor fi realizate din două perspective distincte: expertiza internă și expertiza externă. Ministerul Educației și Cercetării va asigura toate condițiile necesare pentru aceste procese, incluzând reglementări, metodologii și organizare.

134. Pe parcursul implementării SD „Sport 2030” vor fi realizate următoarele acțiuni de monitorizare și evaluare:

- 1) monitorizarea anuală a implementării SD „Sport 2030”, raportul de progres fiind inclus în raportul anual al Ministerului Educației și Cercetării;
- 2) monitorizarea și evaluarea intermediară privind implementarea SD „Sport 2030”, care se va realiza în semestrul I al anului 2027;
- 3) monitorizarea și evaluarea finală privind implementarea SD „Sport 2030”, care se va realiza în semestrul I al anului 2031.

135. Întregul proces de implementare a SD „Sport 2030” va fi evaluat în două etape distincte: Evaluarea Intermediară (2024-2026) și Evaluarea Finală (2027-2030). La finalul primei etape, se va elabora un Raport de evaluare intermediară, iar la finalul celei de-a doua etape, se va elabora un Raport final privind rezultatele implementării SD „Sport 2030” și impactul asupra sistemului de educație fizică și sport.

136. Rapoartele de monitorizare și evaluare vor fi elaborate de Ministerul Educației și Cercetării, pe baza informațiilor furnizate Federațiile sportive naționale, de organele locale de specialitate în domeniul învățământului și instituțiile sportive extrașcolare, inclusiv datele obținute prin colaborarea cu experți naționali și internaționali. Aceste rapoarte vor fi plasate pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării și prezentate Guvernului în scop informativ.

137. Pentru a asigura o evaluare comprehensivă, informațiile vor fi colectate la nivel instituțional și raional/municipal, utilizând un sistem de indicatori. Aceste informații vor fi prelucrate în cadrul proiectelor științifice și de către grupuri temporale de experți, create de Ministerul Educației și Cercetării în acest scop. Prin aceste eforturi comune, Republica Moldova va urmări cu atenție și responsabilitate progresul și impactul implementării SD „Sport 2030” pentru a asigura o dezvoltare de calitate a domeniului educației fizice și sportului pentru toți cetățenii săi.

Notă informativă
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Strategiei de dezvoltare „Sport 2030”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului.

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare „Sport 2030” este elaborat de Ministerul Educației și Cercetării.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite.

Proiectul Strategiei este elaborat în temeiul art.6 alin.(1) lit.a) din Legea nr.330/1999. Necesitatea elaborării proiectului Strategiei a apărut în urma ratificării Acordului de Asociere RM-UE și obținerii statutului de țară candidat, pentru aderare la Uniunea Europeană. În articolul 126 din capitolul 23 al Acordului de Asociere RM-UE se prevede: *Părțile promovează cooperarea în domeniul activităților sportive și fizice prin intermediul schimbului de informații și de bune practici pentru a susține un stil de viață sănătos, valorile sociale și educative ale sportului și buna guvernare în sport în cadrul societăților din UE și din Republica Moldova.*

Conform pct.37 din cap.XXVI al Planului național de aderare al Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.45/2024, Republica Moldova urmează să aprobe Strategia națională de dezvoltare a sportului.

Astfel, proiectul Strategiei definește politica Guvernului Republicii Moldova în domeniul educației fizice și al sportului. Proiectul Strategiei este primul document de politici publice în domeniul educației fizice și sportului, la nivel național.

Conform Obiectivului nr.5.26 din Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr.315/2022, se propune îmbunătățirea cadrului de politici privind dezvoltarea culturii fizice și a sportului, inclusiv a sportului în masă și sportului de performanță.

În Republica Moldova, practicarea sportului constituie factorul de bază în menținerea sănătății și dezvoltării armonioase a personalității, în crearea și transmiterea de noi aptitudini și valori general-umane, în dezvoltarea capitalului uman, și formarea conștiinței și identității naționale, în promovarea aspirațiilor de integrare europeană.

Totodată, există problema privind formalitatea în practicarea sportului de masă și sportului de performanță. În acest context, există necesitatea de reactualizare a cadrului legal la exigențele și cerințele actuale.

Prin intermediul disciplinei educația fizică, în instituțiile de învățământ general, profesional-tehnic și superior se urmărește educarea și formarea la elevi și studenți a competențelor specifice, iar prin activitățile extrașcolare, desfășurate în școlile sportive, Centrul Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale, Comitetul Național Olimpic și Sportiv și Comitetul Paralimpic din Republica Moldova se va realiza formarea de competențelor sportive specifice și a celor de performanță.

Mediul social influențează elevii, tinerii în afara educației formale și contribuie la formarea de valori și percepții care determină comportamentul acestora. Sportul joacă un rol esențial în formarea și educarea formală și non-formală a indivizilor.

O altă circumstanță care ar determina aprobarea Strategiei este scăderea numărului populației Republicii Moldova, generată de migrația în masă. Odată cu migrarea populației active a țării, au plecat copii și tinerii, care puteau fi potențiali sportivi, antrenori sau profesori utili societății noastre.

Una din problemele de strictă actualitate este insuficiența resurselor umane specializate în domeniul educației fizice și al sportului. Lipsa cadrelor specializate de educație fizică și a antrenorilor este o problemă majoră care, generează o altă problemă, cea a calității specialiștilor din domeniu.

Republica Moldova promovează o politică de dezvoltare a sportului, racordată la politicile de dezvoltare a sportului din Europa, relevantă problemelor și nevoilor actuale ale sistemului de educație fizică și sportului, dar și ale beneficiarilor acestuia.

Conform datelor BNS în Republica Moldova funcționează 101 de școli sportive cu un contingent de 38,9 mii de copii, inclusiv 20,8 mii de sportivi în grupe de instruire începători, 17,0 mii sportivi în grupe de instruire avansați, 0,9 mii de sportivi în grupe de instruire de măiestrie sportivă, 0,2 mii sportivi în grupe de instruire de măiestrie sportivă superioară, 197 de candidați în Maeștri ai Sportului, 93 de Maeștri ai Sportului, 25 de Maeștri Internaționali ai Sportului. În școlile pentru copii și tineret activează 1112 persoane. Comparativ cu anul 2000, numărul școlilor s-a majorat cu 23 de unități (sau cu 29,9 %). În același context, numărul sportivilor s-a mărit cu 8,5 mii persoane (sau cu 28,9%), (nu sunt incluse datele privind regiunea transnistreană și mun. Tighina).

Proiectul Strategiei urmează să intre în vigoare la momentul publicării în Monitorul Oficial din motiv că urmează să fie aprobat Programul privind implementarea Strategiei.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul Strategiei nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Scopul proiectului Strategiei constă în determinarea direcțiilor strategice pentru soluționarea problemelor identificate sistematic, pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare în domeniul educației fizice și al sportului, precum și pentru previziunea schimbărilor intervenite.

Proiectul Strategiei este în concordanță cu Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și Programul de guvernare „Moldova prosperă, sigură, europeană”.

Documentul „Moldova Europeană 2030” are ca obiectiv „Îmbunătățirea cadrului de politici privind dezvoltarea educației fizice și a sportului, inclusiv în domeniul sportului pentru toți și sportului de performanță”.

Programul de guvernare „Moldova prosperă, sigură, europeană” are ca obiectiv îmbunătățirea infrastructurii sportive, accesul sportivilor cu dizabilități la infrastructura sportivă, susținerea participării sportivilor de performanță la competiții interne și internaționale, crearea parteneriatelor publice-private pentru atragerea investițiilor în dezvoltarea bazelor la nivel central și local.

În viziunea sa, proiectul Strategiei abordează probleme conexe care se regăsesc:

- În Strategia de Dezvoltare Regională 2022-2028 (funcționarea complexelor sportive multifuncționale și zone de recreere de importanță regională);
- Strategia de Dezvoltare „Educația 2030”, pentru anii 2023-2025 (până în 2030 toate instituțiile de învățământ extrașcolar vor fi asigurate în mărime de 90% cu cadre didactice; vor fi asigurate condiții de educație, inclusiv de educație fizică pentru formarea unei generații sănătoase, non-vulnerabile, cu reziliență psiho-emoțională și deprinderi de viață dezvoltate; dezvoltarea școlilor sportive, până în anul 2025, ca numărul de participanți să crească cu 3-5% anual, în special a celor din familii vulnerabile, în situații de risc și/sau a celor cu comportament deviant și a celor cu nevoi speciale), pregătirea calificată a antrenorilor.

Problemele generale în domeniul sportului indicate în proiectul Strategiei sunt următoarele:

- *situația dificilă în domeniul social-economic* care are impact negativ asupra stării de sănătate a populației și dezvoltării sistemului de educație fizică și sport;
- *factorul internațional*, experiența internațională demonstrează că sportul este unul din cei mai importanți factori pentru a forma coeziunea unei națiuni,
- *promovarea politicilor ineficiente la nivel sectorial* care ar împiedica dezvoltarea/modernizarea infrastructurii sportive, dezvoltarea sportului pentru toți și sportului de performanță, pregătirea ineficientă a cadrelor în domeniul sportului (antrenori, metodiști și savanți), finanțarea ineficientă.

În acest context, la nivel micro-, sectorul se confruntă cu următoarele probleme:

1. Numărul insuficient de spații sportive, raportate la numărul populație;
2. Scăderea progresivă a numărului de spații sportive închise;
3. Baza tehnico-materială precară a spațiilor publice existente destinate activităților sportive;
4. Insuficiența unei infrastructuri adecvate de practicare a sportului în mediul rural;
5. Lipsa grupurilor sanitare în sălile de sport din mediul rural;
6. Lipsa ieșirilor de rezervă în majoritatea sălilor în caz de evacuare forțată;
7. Lipsa truselor medicale și a defibrilatoarelor;
8. Lipsa condițiilor adaptate pentru sportivii nevăzători și cu probleme locomotorii.

La nivel macro, sectorul se confruntă cu următoarele probleme:

1. Lipsa bazinelor de natație cel puțin, în fiecare centru raional;
2. Lipsa unui stadion național de fotbal;
3. Lipsa sălilor și terenurilor moderne polivalente cel puțin, în fiecare centrul raional;
4. Lipsa pistelor ciclabile în mediul urban;
5. Lipsa unei arene naționale de atletism conforme;
6. Lipsa acută a sălilor specializate de gimnastică;
7. Numărul insuficient de zone sportive de agrement destinate tuturor, ca de exemplu; parcuri acvatice, piste de alergări și jogging în zonele forestiere, mountain bike, rollerdrom, climbing, hipism, etc.;
8. Lipsa taberelor de vară în zonele ecologice destinate practicării activităților sportive de asanare și fortificare a sănătății;
9. Lipsa centrelor de pregătire a loturilor naționale și olimpice în zonele ecologice.

Provocările sectorului sportiv

1. **Infrastructură insuficientă:** Multe stadioane, săli de sport și bazine sunt în stare deplorabilă, ceea ce afectează capacitatea sportivilor de a se antrena în condiții adecvate și sigure.
2. **Finanțare limitată:** Bugetul alocat sectorului sportiv este limitat, ceea ce face dificilă investiția în infrastructură modernă, programe de dezvoltare a tinerilor talente și susținerea sportivilor de performanță.
3. **Lipsa investițiilor private:** Sectorul privat nu investește suficient în sport, din lipsa interesului, din cauza legislației fiscale care nu-i scutește cu nimic pe antreprenori, din cauza instabilității economice și a incertitudinii situației geopolitice din zonă.
4. **Deficit de cadre didactice (antrenori, profesori de educație fizică) și manageriale calificate, bine pregătite și motivate (din rândul tinerilor absolvenți de studii cu profil pedagogic) și diminuarea motivației pentru cariera în domeniul sportului.**
5. **Exodul sportivilor:** Lipsa oportunităților și a infrastructurii adecvate îi determină pe mulți sportivi talentați să își caute șansele în străinătate, ceea ce duce la pierderea potențialului talent local.
6. **Existența problemelor sociale:** Anumite comunități se confruntă cu probleme precum sărăcia și lipsa accesului la educație și servicii de sănătate, ceea ce face dificilă participarea acestor persoane la activități sportive.
7. **Corupția și managementul ineficient:** Corupția din cadrul structurilor sportului și managementul ineficient pot duce la distribuirea necorespunzătoare a resurselor financiare și la lipsa transparenței în procesul de selecție a sportivilor și antrenorilor.
8. **Promovarea insuficientă:** Sportul nu este suficient de promovat în școli și localități, ceea ce face dificilă atragerea tinerilor către activități sportive și formarea unei culturi a sportului în societate.
9. **Lipsa unei Metodologii de finanțare a școlilor sportive, ce duce la subfinanțarea unor instituții sau la utilizarea ineficientă și neexecutarea bugetului acordat de către alte instituții.**
10. **Incluziunea socială insuficient dezvoltată.** Lipsa condițiilor adaptate pentru sportivii cu probleme locomotorii și slabvăzătorii. Această problemă persistă în toate sălile din țară destinate activităților fizice. Este imperios de necesar de creat condiții optime pentru toate categoriile sociale ale populației.

Obiectivele generale ale Strategiei sunt:

1) *Sporirea performanțelor în domeniul educației fizice și sportului prin modernizarea și sporirea infrastructurii sportive până în anul 2030.* Modernizarea spațiilor deschise destinate activităților sportive (terenuri sport) din instituțiile de învățământ general, profesional tehnic, superior realizate prin:

- Asigurarea accesului la infrastructura sportivă în comunități și școli.
- Asigurarea accesului la infrastructura sportivă și crearea condițiilor adaptate pentru persoanele cu probleme locomotorii în sălile de sport și în ariile destinate activităților sportive de performanță și sportului pentru toți;
- Dezvoltarea de centre de antrenament de înaltă performanță pentru loturile naționale;
- Alocarea resurselor pentru dezvoltarea sportului, reparații capitale și investiții capitale.

2) *Stimularea practicării activităților sportive de masă:*

- Creșterea numărului de copii și adulți care practică activităților sportive în vederea fortificării sănătății;
- Promovarea sportului în rândul copiilor și tinerilor prin programe școlare și extrașcolare;
- Creșterea gradului de participare activă a persoanelor cu dizabilități la activități sportive cu caracter permanent;
- Creșterea numărului de evenimente și acțiuni cu caracter sportiv de masă.

3) *Creșterea calitativă a sportului de performanță.* Îmbunătățirea performanțelor sportive la nivel internațional de către sportivii moldoveni realizat prin:

- Dezvoltarea programelor de susținere al sportivilor de performanță și echipelor naționale;
- Majorarea susținerilor financiare pentru federațiile sportive naționale;
- Creșterea numărului sportivilor de performanță care înregistrează rezultate notorii.
- Promovarea a unui număr mare de tinere talente prin organizare de acțiuni de selecție.

4) *Sporirea calității și extinderea instrumentelor de perfecționare a specialiștilor din domeniu, realizat prin îmbunătățirea sistemului de formare continuă.* Îmbunătățirea sistemului de formare continuă va fi asigurat prin:

- Dezvoltarea de programe de instruire pentru profesorii de educație fizică, antrenori, arbitri, psihologi sportivi prin formarea profesională continuă;
- Dezvoltarea programelor de rezidențiat și asigurarea sectorului cu medici sportivi, rehabilitologi, kinetoterapeuți, maseuori, dietologi și asistenți medicali;

-Dezvoltarea de programe de instruire pentru profesorii și antrenorii de sport prin formare de abilități pentru acordarea primului ajutor medical, inclusiv resuscitarea;

-Creșterea numărului de tineri specialiști.

5) *Asigurarea unei guvernări eficiente.*

-Dezvoltarea unui cadru normativ adaptat la cerințele sociale actuale și armonizat la agenda de asociere UE-RM;

-Crearea de politici pentru a asigura transparența și corectitudinea în administrarea sportului;

-Implementarea unui sistem de evaluare și monitorizare pentru a urmări progresul și a face ajustări în strategie în funcție de rezultate.

Impactul Strategiei și implementarea acesteia.

Proiectul Strategiei își propune un impact pe termen scurt și lung. Astfel, dezvoltarea sportului va reduce sărăcia, va îmbunătăți sănătatea populației și în consecință va avea loc diminuarea plăților de șomaj și altor plăți sociale.

De asemenea, sportul ca sistem va contribui substanțial la eficiența cercetărilor sau invențiilor și ca rezultat va genera un impuls economic.

Prin creșterea numărului persoanelor care vor practica sportul se va majora speranța de viață, se va reduce criminalitatea, va crește accesul populației la serviciile de calitate înaltă și ca rezultat va avea loc dezvoltarea durabilă a țării.

Riscurile de implementare ale strategiei.

Existența voinței politice la diferite niveluri privind asigurarea implementării proiectului Strategiei, ca prioritate națională;

Asigurarea financiară, metodologică, logistică etc. a implementării proiectului Strategiei;

Elaborarea unui Program pentru implementarea proiectului Strategiei realist, coerent de realizare a obiectivelor proiectului Strategiei;

Elaborarea Strategiilor și a Programelor de dezvoltare a educației fizice și sportului la nivel local și instituțional, corelate cu proiectul Strategiei;

Formarea resurselor umane, experților, organizarea consultărilor privind implementarea proiectului Strategiei.

Implementarea proiectului Strategiei, presupune valorificarea următoarelor mecanisme:

Programul pentru implementarea proiectului Strategiei;

Programul și Planul de acțiuni pentru implementarea proiectului Strategie, la nivel local și instituțional;
Elaborarea și aprobarea unei noi Legi cu privire la educația fizică și sport și abrogarea actualei Legi nr.330/1999;

Corelarea implementării proiectului Strategiei, cu implementarea Strategiilor în alte sectoare ale economiei naționale;

Formarea resurselor umane și finanțarea adecvată privind implementarea proiectului Strategie.

5. Fundamentarea economico-financiară.

Aprobarea proiectului Strategiei nu va cauza cheltuieli financiare din bugetul de stat. În urma aprobării Strategiei va fi aprobat *Programul de implementare a Strategiei de dezvoltare „Sport 2030”*. Implementarea Programului respectiv va crea cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat, care vor fi estimate, în urma aprobării Strategiei și elaborării Programului de implementare al acesteia.

Implementarea măsurilor noi din proiect, ce țin de construcția Arenei Naționale de Fotbal, construcția/reabilitarea stadioanelor de fotbal din centre raionale și sălilor polivalente în regiunile chelie ale țării, crearea cabinetelor medicale moderne pentru recuperarea sportivilor de performanță, crearea centrelor regionale de pregătire a loturilor naționale, crearea unui centru unic cu echipament în cadrul Centrului Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale, achitarea indemnizațiilor lunare sportivilor de performanță vor avea impact pe termen mediu asupra bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondului asigurării obligatorii de asistență medicală.

Ținând cont că proiectul Strategiei prevede elaborarea proiectului Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare „Sport 2030”. pentru anii 2024-2026, urmează a corela politicile/acțiunile prevăzute în proiect cu cadrul de resurse disponibil, cu încadrarea în alocațiile aprobate în CBTM pentru anii 2024-2026, cu indicarea expresă a sectoarelor implicate și surselor de finanțare a cheltuielilor necesare pentru punerea în aplicare a proiectului actului normativ.

Astfel, în Anexa nr.20 din CBTM pentru anii 2024-2026 este prevăzut ca prioritate al sectorului Sport

1. Modernizarea infrastructurii sportive și susținerea sportului de performanță și în masă.
2. Prevenirea și combaterea fenomenului dopajului în sport.

Indicatori-cheie de performanță pe sector

1. Organizarea și desfășurarea acțiunilor sportive naționale și internaționale pe teritoriul Republicii Moldova, pregătirea loturilor naționale pentru participare la evenimente sportive internaționale.
2. Infrastructură sportivă dezvoltată prin complexe, terenuri și săli sportive renovate/construite/amenajate.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare.
Pentru implementarea proiectului nu este necesară modificarea cadrului normativ în vigoare.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului.
În scopul respectării Legii nr.239/2008, proiectul Strategiei a fost plasat pe pagina web a Ministerului Educației și Cercetării, la secțiunea Transparența decizională https://mec.gov.md/ro/content/strategia-nationala-de-dezvoltare-sportului-discutata-cadrul-unor-consultari-publice și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md
8. Constatările expertizei anticorupție.
Potrivit art.28 alin.(2) lit.a) din Legea integrității nr.82/2017, documentele de politici nu se supun expertizei anticorupție. Astfel, proiectul SND „Sport 2030” nu va fi supus expertizei anticorupție.
9. Constatările expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.
Proiectul Strategiei nu intră în categoria actelor normative care necesită expertiză de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.
10. Constatările expertizei juridice.
Proiectul a fost supus expertizei juridice, conform recomandărilor expuse prin avizele Ministerului Justiției nr.04/1-1417 din 14.02.2024 și nr.04/1-2315 din 11.03.2024, prevederile proiectului au fost ajustate conform cerințelor tehnicii legislative.
11. Constatările altor expertize.
Proiectul Strategiei nu necesită alte expertize.

Ministru

Dan Perciun

<p>La pct.2.3.5. Finanțarea sportului, se propune ca punctul Obiectivul specific 3.4 al Planului Național de Dezvoltare: de a include sintagma ca "Finanțarea durabilă a domeniului, asigurarea principiilor antidoping, incluziune, integritate și corectitudine în activitatea sportivă și în guvernanta acesteia..."</p>	<p>Se acceptă. Modificarea a fost realizată în proiectul Strategiei.</p>
<p>La pct.2.3.5 Finanțarea sportului, se propune ca punctul "În acest context, la nivel micro-, sectorul se confruntă cu următoarele probleme" să fie completat cu sintagma "Lipsa acută a infrastructurii antidoping: Stații de control doping în cadrul spațiilor sportive".</p>	<p>Se acceptă. Modificarea a fost realizată în proiectul Strategiei.</p>
<p>La pct.2.4 Provocările sectorului, se propune de completat cu sintagma: "Dopajul: Lipsa programelor de educație și formare în școli, colegii, universități, structuri sportive bazate promovarea valorilor și spiritului olimpic, eticii și integrității în sport, necunoașterea regulilor antidoping și substanțelor și metode interzise, duce creșterea ratei încălcărilor reglementărilor antidoping".</p>	<p>Se acceptă. Modificarea a fost realizată în proiectul Strategiei.</p>
<p>La componenta III. VIZIUNE STRATEGICĂ ASUPRA DEZVOLTĂRII EDUCAȚIEI FIZICE ȘI A SPORTULUI PE TERMEN MEDIU ȘI LUNG, Obiective generale:1. Sporirea performanțelor în domeniul educației fizice și sportului prin modernizarea și creșterea infrastructurii sportive până în anul 2030 - se propune de completat cu "Dezvoltarea de centre de antrenament de înaltă performanță pentru loturile naționale, cu următoarea sintagmă "conform standardelor internaționale".</p>	<p>Se acceptă. Modificarea a fost realizată în proiectul Strategiei.</p>
<p>La pct.2. Stimularea practicării activităților sportive de masa- se propune de completat cu sintagma "Promovarea valorilor olimpice și antidoping (etică și integritate) în rândul copiilor și tinerilor prin programe școlare și extrașcolare.</p>	<p>Se acceptă. Modificarea a fost realizată în proiectul Strategiei.</p>
<p>La pct.3. Creșterea calitativă a sportului de performanță se propune de a completa cu "Elaborarea programelor de educație antidoping și asigurarea instruirii sportivilor de performanță".</p>	<p>Se acceptă. Modificarea a fost realizată în proiectul Strategiei.</p>
<p>La pct.4. Sporirea calității și extinderea instrumentelor de perfecționare a specialiștilor din domeniu. Se propune de completat cu sintagma „Acreditarea de către ANACEC a programelor de educație, formare și perfecționare a ambasadorilor antidoping, ofițerilor de integritate în sport și ofițerilor de control doping".</p>	<p>Se acceptă. Modificarea a fost realizată în proiectul Strategiei.</p>
<p>La pct. Guvernanta organizațiilor sportive Se propune de completat cu sintagma: "etică și Integritate. Contrasemnarea acordurilor anuale ANAD și respectarea reglementărilor antidoping în cadrul activităților. Asigurarea unui mediu fără dopaj, bazat pe valorile olimpismului, fair-play și integrității sportive."</p>	<p>Se acceptă. Modificarea a fost realizată în proiectul Strategiei.</p>
<p>OBIECTIV GENERAL 1: Îmbunătățirea/modernizarea infrastructurii sportive, Direcții prioritare de acțiune: se propune de completat cu : "Asamblarea/Amenajarea în cadrul centrelor polivalente a stațiilor de control doping conform standardelor WADA"</p>	<p>Se acceptă. Modificarea a fost realizată în proiectul Strategiei.</p>
<p>La pct. OBIECTIV GENERAL 3: Dezvoltarea sportului de performanță Direcții prioritare de acțiune: "Înființarea cabinetelor medicale moderne de recuperare a sportivilor de performanță în cadrul centrelor de pregătire a loturilor naționale" de completat cu sintagma "prin cooperare cu ANAD și Centrul Național de medicină sportivă "AtletMED"</p>	<p>Se acceptă. Modificarea a fost realizată în proiectul Strategiei.</p>

- Crearea în cadrul CSRPLN a unui centru unic de susținere a loturilor naționale cu vitamine, suplimente nutritive și preparate medicamentoase; se propune de completat cu sintagma ”prin cooperare strategică cu ANAD”.

Se acceptă.
Modificarea a fost realizată în proiectul Strategiei.

La OBIECTIV GENERAL 4: Îmbunătățirea procesului de formare continuă a cadrelor didactice, în contextul realizării studiilor/ cercetărilor în domeniu sportului, Direcții prioritare de acțiune: se propune de a include sintagma ”Acreditarea de către ANACEC a programelor de educație, formare și perfecționare a ambasadiorilor antidoping, ofițerilor de integritate în sport și ofițerilor de control doping”.

Se acceptă.
Modificarea a fost realizată în proiectul Strategiei.

Obiectivul general 1. Îmbunătățirea/modernizarea infrastructurii sportive				
Numărul de stații de control doping asamblate/amenajate conform standardelor WADA	MEC ANAD	23	70	100
Obiectivul general 2. Stimularea practicării activităților sportive de masă a populației pentru un mod sănătos de viață				
Numărul programelor educație gimnaziale și liceale bazate pe valorile olimpismului, reglementărilor antidoping, incluziune, etică și integritate	MEC ANAD	0	8	10
Obiectivul general 3. Îmbunătățirea procesului de formare continuă				
Numărul programelor de educație, formare și perfecționare a ambasadiorilor antidoping, ofițerilor de integritate în sport și ofițerilor de control doping	MEC ANAD	0	5	7
Numărul de persoane instruite la cursurilor de educație antidoping , etică și integritate în sport, pentru profesorii de educație fizică și personal asistent a sportivului	MEC ANAD	0	25 0	400
Obiectivul general 4. Dezvoltarea sportului de performanță				
Pondere sportivilor de performanță instruiți în educația antidoping, etică și integritate sportivă, %	MEC ANAD	30	70	100

Se acceptă.
Modificarea a fost realizată în proiectul Strategiei.

2 Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Proiectul Strategiei „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.

3 Ministerul Afacerilor Interne.

La pct.1 al Hotărârii se va completa cu cuvintele „(se anexează)”.

Proiectul hotărârii se va completa cu un nou punct privind raportarea:

- Ministerul Educației și Cercetării va prezenta Guvernului:
 - raportul de evaluare intermediară privind implementarea Strategiei în sem. I al anul 2027.
 - raportul de evaluare finală privind implementarea Strategiei în sem. I al anului 2031.

În proiectul Strategiei, corespunderea cu Strategia națională de dezvoltare și Programul de activitate al Guvernului, incluse în Capitolul II urmează a fi integrate în Capitolul I.

Capitolul II urmează a fi intitulat „Analiza situației”, conform Hotărârii Guvernului nr.386/2020.

Capitolul III urmează a fi intitulat „Viziunea”, conform Hotărârii Guvernului nr.386/2020..

Se acceptă.
Completările au fost realizate în proiectul Hotărârii Guvernului.

Se acceptă.

Se acceptă.

Se acceptă.

		Capitolul IV urmează a fi intitulat „Obiectivele generale și direcții prioritare”, conform Hotărârii Guvernului nr.386/2020.	Se acceptă.
		Capitolul V urmează a fi intitulat „Impact”, conform Hotărârii Guvernului nr.386/2020.	Se acceptă.
		Capitolul VI urmează a fi intitulat „Indicatori de monitorizare și evaluare”, conform Hotărârii Guvernului nr.386/2020.	Se acceptă.
		Capitolul VIII urmează a fi intitulat „Autorități și instituții responsabile”, conform Hotărârii Guvernului nr.386/2020.	Se acceptă.
		Eliminarea discrepanțelor existente în date statistice reflectate în Nota informativă și în conținutul proiectului Strategiei.	Se acceptă.
		Eliminarea neclarității, în proiectul Strategiei se invocă lipsa cadrelor specializate în domeniul educației fizice și a antrenorilor, dar totodată se indică că numărul antrenorilor a crescut cu 409 de persoane (sau cu 56,2%).	Se acceptă.
		În proiectul Strategiei și notei informative se face trimitere la Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremuri bune”.	Se acceptă.
		Sintagma „sportul în masă” urmează de substituit cu „sportul pentru toți”.	Se acceptă.
		Denumirea Strategiei urmează a fi numită Strategia națională de dezvoltare „Cultura fizică și Sport 2030”.	Nu se acceptă. Sportul cuprinde cultura fizică, sportul pentru toți și sportul de performanță.
		Proiectul strategiei urmează a fi completat cu „sportul profesionist”.	Nu se acceptă. Proiectul Strategiei urmărește dezvoltarea educației fizice și sportului (sportul pentru toți și sportul de performanță). Sportul profesionist reprezintă o activitate lucrativă, reglementată de raporturile de muncă.
4	Ministerul Apărării.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
5	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
6	Ministerul Sănătății.	Capitolul 2.1, aliniatul 6 de suplinit cu următoarea informație: „Rezultatele preliminare ale studiului privind comportamentele de sănătate ale adolescenților (HBSC, 2022) denotă faptul că doar 1 din 6 adolescenți practică activitate fizică regulată, iar activitatea fizică de minim 60 de minute/zi este practică de 17% adolescenți (comparativ cu 14% în 2018)”.	Se acceptă. Capitolul a fost completat.
		Capitolul 2.2, ultimul aliniat, de suplimentat cu următorul conținut: „Statele membre OMS au ca și obiectiv să reducă activitatea fizică insuficientă cu 10% până în anul 2025”.	Se acceptă. Capitolul a fost completat.
		La capitolul 4.2, de a completa obiectivul general 2 cu următoarea direcție strategică: „Implementarea campaniilor de informare și marketing privind conștientizarea beneficiilor activității fizice și a sportului pentru sănătate pe tot parcursul vieții”.	Se acceptă. Capitolul a fost completat.

		De a include un capitol separat „Indicatori de monitorizare și evaluare”, unde vor fi specificate valorile/țintele indicatorilor de impact ale Strategiei către 2030.	Se acceptă parțial. Cap. VI conține indicatori-țintă și nu este necesar elaborarea unui capitol suplimentar.
		La capitolul III, obiective generale punctul 4, se propune, cursul de acordare a primului ajutor medical pentru specialiștii din domeniul educației fizice și sportului să fie efectuat de către instituția care deține competențe în domeniu.	Se acceptă. Capitolul a fost completat.
		La capitolul IV, obiectivul general 3, se va completa cu acțiunea „Motivarea viitorilor medici în selectarea programelor de rezidențiat în domeniul medicinei sportive, reabilitării sportive pentru asigurarea cu specialiști a cluburilor și loturilor locale, regionale și republicane de sportivi.	Se acceptă. Capitolul a fost completat.
		Astfel, se propune a fi completată Strategia vizată cu: 1) introducerea în curriculele școlare, liceene, universitare a cursului de acordare a primului ajutor medical de urgențe în traumatisme sportive; 2) crearea unui centru de simulare și instruire în urgențe și reabilitări sportive; 3) dotarea Complexelor Sportive/Terenurilor sportive de tip închis și deschis cu defibrilatoare și truse medicale.	Se acceptă parțial. Proiectul Strategiei a fost completat la obiective cu propunerile respective (cu excepția crearea unui centru de simulare și instruire în urgențe și reabilitări sportive) deoarece propunerea respectivă urmează a fi în inclusă în Strategiile pentru sănătate 2030.
		Totodată, propunem de a completa Strategia vizată cu un compartiment nou, privind asigurarea medicală a sportivilor și persoanelor care practică sportul.	Se acceptă parțial. La cap.VI în este indicat despre asigurarea medicală specială pentru sportivii de performanță.
7	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
8	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.	La cap.VIII din proiect sintagma „Ministerul Economiei și Infrastructurii” de modificat cu „Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării” și „Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale”.	Se acceptă.
		La cap. IX de completat cu prevederi privind obligativitatea publicării regulate a rapoartelor pe site-ul web oficial ale instituției responsabile de monitorizare.	Se acceptă.
		La cap.II din proiectul Strategiei și în Nota informativă fraza „funcționarea complexelor sportive multifuncționale și zonelor de recreere de importanță regională și sprijinirea organizării anuale a cel puțin 2 evenimente de importanță internațională” de reformulat „funcționarea complexelor sportive multifuncționale și zonelor de recreere de importanță regională”.	Se acceptă. Fraza respectivă a fost reformulată la cap.II și în nota informativă.
		La cap.VI, la obiectivul general nr.1 responsabilitatea implementării Strategiei îi revine Agenției de Dezvoltare Regională (ADR-uri), excluzând Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală (ONDRL)	Se acceptă.

		Potrivit Hotărârii Guvernului nr.916/2020 se propune construirea a 4 complexe sportive. Astfel, în proiectul Strategiei la indicator de rezultat, la obiectivul general nr.1 pentru anul 2027 cifra „6” urmează a fi modificată cu cifra „4”.	Se acceptă. Modificarea respectivă a fost realizată în tabel la cap.VI.
		La cap.VI, obiectivul general nr.1, cuvântul „stadioane” de substituit cu fraza „complexe sportive multifuncționale” și „terenuri sport”.	Se acceptă. Modificare respectivă a fost realizată în tabel la cap.VI.
9	Ministerul Mediului.	La nota informativă de menționat că conform art.28 alin.(2) lit.a) din Legea integrității nr.82/2017, documentele de politici nu se supun expertizei anticorupție.	Se acceptă. În nota informativă a fost indicată prevederea respectivă.
10	Ministerul Energiei.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
11	Ministerul Culturii.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
12	Ministerul Muncii și Protecției Sociale.	La cap.VI din proiectul Strategiei de completat cu indicator țintă privind promovarea activităților sportive în rândul persoanelor vîrstinice.	Se acceptă. Cap.VI a fost completat cu Indicatorul țintă respectiv.
		Coreclarea obiectivelor generale din cap.III cu cap.IV	Se acceptă. Obiectivele de la cap.III au fost corelate cu cap.IV.
13	Cancelaria de Stat.	La cap.VIII din proiectul Strategiei se vor rectifica și reformula prevederile referitoare la rolul Guvernului, prin desemnarea clară a unei instituții responsabile de monitorizarea și impementarea Strategiei.	Se acceptă. Cap.VIII din proiectul Strategiei a fost modificat.
		La cap.IX din proiectul Strategiei se va specifica expres termenul limită pentru elaborarea Rapoartelor anuale de monitorizare, evaluarea intermندیară și finală, precum și data estimată pentru publicarea acestora pe pagina web a Ministerului, și prezentarea acestora către Guvern în scop informativ.	Se acceptă. Cap.IX din proiectul Strategiei a fost modificat.
		Se va revizui titlurile capitolelor III, V, VI și VIII din proiectul Strategiei.	Se acceptă Titlurile capitolelor respective au fost revizuite.
14	Comitetul Național Olimpic și Sportiv.	Pe parcursul textului Strategiei urmează de concretizat statutul Centrului Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale ca instituție extrașcolară și co-autor.	Se acceptă..
		La pag.4 din proiectul Strategiei este menționat că federațiile sportive duc lipsă viziuni strategice evidente. Nu este clar se atribuie unor federații sportive ori majorității federațiilor sportive.	Se acceptă. A fost concretizat că se referă la unele federații sportive.
		La pag.7 din proiectul Strategiei sunt stabilite Obiectivele politicii din domeniul sportului, asumate prin Acordul de Asociere RM-UE. Obiectivele indicate în Strategie sunt neesențiale.	Se acceptă. Au fost introduse mai multe obiective care corespund Acordului RM-UE.
		La pag.4 din proiectul Strategiei, Obiectivele expuse sunt valabile pentru Strategia națională de dezvoltare Moldova 2030.	Se acceptă. Obiectivele sunt valabile pentru proiectul Strategiei și Strategia Moldova 2030.

	La pag.7 din proiectul Strategiei, Obiectivele setate în Programul de activitate a Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană” necesită a fi redactate pentru a omite repetările și formulările confuze.	Se acceptă Obiectivele au redactate.
	La pag.8 din proiectul Strategiei, de divizat Comitetul Olimpic și Comitetul Paralimpic ca actori care au participat la elaborarea Strategiei „Sport 2030”, iar Comitetul Deaflympic de exclus din motiv că nu este prevăzut în lege.	Se acceptă. Comitetul Olimpic/Paralimpic au fost divizate, iar Comitetul Deaflympic a fost exclus.
	La pag.11 din proiectul Strategiei este indicat că Republica Moldova nu se aliniază la legislația europeană și autoritățile centrale și locale acționează cu reponsabilitate.	Se acceptă. Eroarea tehnică a fost corectată..
	La pag.7 din proiectul Strategiei, fraza „în domeniu există o serie extinsă de probleme de importanță majoră pentru societate..., fără a fi denumite problemele fiind o frază, declarativă.	Se acceptă. Fraza respectivă a fost reformulată.
	La pag.13 și pag.14 din proiectul Strategiei, evidențierea unei singure federații sportive nu are nici un sens.	Se acceptă. A fost completată cu fraza „și alte federații sportive”.
	La pag.14 din proiectul Strategiei, la factorii cauzali, factorul 7 nu corespunde obiectului Strategiei.	Nu se acceptă. Factorii cauzali corespund obiectului strategiei..
	La pag.15 din proiectul Strategiei, capitolul Promovarea sportului de performanță lisește fraza „aceasta este activitatea de bază federațiilor sportive”.	Se acceptă. Fraza a fost introdusă la începutul textului.
	La pag.17 din proiectul Strategiei, fraza „În domeniul educației fizice și al sportului din Republica Moldova, nu există institute de cercetări științifice” urmează a fi exclusă.	Nu se acceptă. În RM, institute de cercetări științifice în domeniul sportului nu există. Cercetarea științifică este realizată în instituțiile universitare.
	La cap.2.3.5. „Finanțarea sportului” nu este explicită sursa de finanțare a sportului. Pe lângă Campionatul European de Haltere au avut loc și alte competiții sportive internaționale.	Se acceptă. Capitolul a fost completat cu finanțarea CNOS și federațiilor sportive și competițiilor sportive care s-au desfășurat în RM în anul 2023.
	Urmează de modificat denumirea diagramei de la pag.19 care va avea următorul titlu „Alocațiile bugetului național pentru finanțarea sportului”.	Se acceptă.
	La pag.20-21 din proiectul Strategiei, problemelor la nivel micro și la nivel macro necesită o redactare.	Se acceptă. Prevederile au fost redactate.
	La cap.III, la obiective generale lipsește obiectivul–dezvoltarea infrastructurii pentru practicarea exercițiului fizic și a sportului.	Se acceptă. Denumirea obiectivului a fost reformulat.

		La cap.IV, obiectivul general „Dezvoltarea sportului de performanță” lipsește o referință la locul și rolul federațiilor sportive în domeniul sportului de performanță.	Se acceptă La cap.IV, obiectivul nr.3 a fost introdus acțiunea nr.8 referitor la locul și rolul federațiilor sportive în domeniul sportului de performanță.
		În Tabelul indicatorilor de monitorizare și evaluare, la Obiectivul 1 (indicatorii de la pct.2, pct.4), la Obiectivul 2 (indicatorii de la pct.4), la Obiectivul 3 (indicatorii de la pct.3), la Obiectivul 4 (indicatorii nominalizați nu au tangență directă cu sportul de performanță).	Se acceptă parțial. Toți indicatorii au fost revizuiți.
		La cap.VIII nu sunt indicate structuri sportive responsabile de implementarea Strategiei.	Se acceptă.
15	Comitetul Paralimpic din Republica Moldova.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
16	Ministerul Finanțelor.	La capitolul II. La pct.2.1., la compartimentul trei „Corelare cu Programul de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”, la liniuța trei, ultima propoziție se va exclude, întrucât, în Programul de activitate al Guvernului, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.28/2023, la care se face referință în preambulul compartimentului nu este prevăzut un astfel de obiectiv. Totodată, la compartimentul cinci „Corelare cu documente de planificare, documente de politici publice conexe” se propune excluderea sintagmei „Comitetului Deaflympic” și în tot textul proiectului Strategiei, ținând cont că Legea nr.330/1999 nu reglementează activitatea acestuia.	Se acceptă. Propoziția respectivă a fost exclusă. Comitetul Deaflympic a fost exclus.
		La pct.2.3, subpct.2.3.3., alin.1, din propoziția unu, sintagma „majorarea alocațiilor bugetare” de substituit cu sintagma „susținerea financiară”. Totodată, din a treia propoziție, se propune reformularea sintagmei „centrelor sportive naționale”, întrucât sistemul instituțiilor publice nu prevede astfel de centre.	Se acceptă. Modificarea a fost realizată.
		La pct.2.3., subpct.2.3.5, la alin. 3, sintagma „mijloacelor speciale” de substituit cu sintagma „veniturilor colectate/proprii”, deoarece Legea nr.181/2014 nu prevede noțiunea respectivă.	Se acceptă. Modificarea a fost realizată.
		În graficul „ <i>Bugetul Federațiilor Sportive Naționale</i> ” se propune revizuirea valorii indicate pentru anul 2023, întrucât pentru realizarea Calendarului acțiunilor sportive în anul 2023 din bugetul de stat au fost alocate subvenții în volum de 56,9 mil.lei.	Se acceptă. Modificarea a fost realizată.
		La Capitolul III. La Obiectivul general 1, în preambul, sintagma „și extrașcolar” se va exclude, deoarece instituțiile de învățământ general cuprind instituțiile de învățământ extrașcolar.	Se acceptă. Modificarea respectivă a fost realizată.
		La Obiectivul general 3, la liniuța doi, sintagma „majorarea alocațiilor bugetare” de substituit cu sintagma „susținerea financiară”.	Se acceptă. Modificarea a fost realizată.
		La Obiectivul general 4, având în vedere că se introduce abrevierea „ANACEC”, se recomandă utilizarea acesteia în tot cuprinsul proiectului Strategiei.	Se acceptă. Modificarea a fost realizată.

<p>La Obiectivul general 5, la liniuța unu, sintagma „cheltuielilor bugetului alocat” de substituit cu sintagma „cheltuielilor alocate din resurse bugetare”.</p>	<p>Se acceptă. Modificarea a fost realizată.</p>
<p>De asemenea, la liniuța trei, sintagma „Centrul Sportiv Republican de Pregătire a Loturilor Naționale” urmează a fi modificată, ținând cont de noțiunile stabilite în Codul educației și Legea nr.330/1999, cu efectuarea modificărilor corespunzătoare pe tot parcursul proiectului.</p>	<p>Se acceptă. Modificarea a fost realizată.</p>
<p>La Capitolul IV. La Obiectivul general 1, în preambul, sintagma „și extrașcolar” se va exclude, deoarece instituțiile de învățământ general cuprind instituțiile de învățământ extrașcolar.</p>	<p>Se acceptă Fraza respectivă a fost exclusă.</p>
<p>Totodată, La Obiectivul general 1, pentru Direcțiile prioritare de acțiune de la liniuțele unu-trei, nu sunt incluse alocații în Cadrul bugetar pe termen mediu pentru anii 2024-2026.</p>	<p>Se acceptă. Propunerile vor fi incluse în CBTM 2024-2026.</p>
<p>La Obiectivul general 3, liniuțele cinci și șase, prevăzute pentru direcțiile prioritare de acțiuni se propun a fi reformulate. Având în vedere că acțiunile vor avea impact financiar semnificativ asupra bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondului asigurării obligatorii de asistența medicală, se consideră necesar consultarea opiniei Ministerului Sănătății și Ministerului Muncii și Protecției Sociale.</p>	<p>Se acceptă. Prevederile au fost reformulate. Proiectul a fost transmis la avizare MMPS și MS, obiectivele din avizele acestora au fost acceptate.</p>
<p>La Obiectivul general 5, la Direcții prioritare de acțiune, la liniuța patru, sintagma „Centrul Sportiv Republican de Pregătire a Loturilor Naționale” urmează a fi modificată, ținând cont de noțiunile stabilite în Codul educației și Legea nr.330/1999.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>La Capitolul VI. Tabelul „Indicatori de monitorizare și evaluare”, Obiectivul general 2 se propune a fi completat cu un indicator nou, cu următorul cuprins: „2. Numărul de copii înscriși în grupele începători în școlile sportive, mii” cu atribuirea valorii de referința planificate pentru anul 2024, ținând cont că, în prezent în instituțiile de învățământ extrașcolar în domeniul sportului activează școli sportive, iar la indicatorul 3, valoarea de referința „20.8” se propune a fi substituită cu cifra „0”.</p>	<p>Se acceptă. Prevederea este indicată la cap.VI, obiectivul 2, rândul 3 „Numărul de copii înscriși în grupele de începători, în cluburile sportive școlare. Fraza „cluburi sportive școlare” a fost revizuită cu fraza „școli sportive”. Astfel, modificarea cifrei „20.8,” cu cifra „0,” nu este relevantă.</p>
<p>La Capitolul VII. Ținând cont de managementul sistemului de învățământ prevăzut în art.18 din Codul Educației, se propune de substituit sintagma „direcțiilor raionale/municipale de învățământ” cu sintagma „organelor locale de specialitate în domeniul învățământului”. Modificările corespunzătoare se vor efectua pe tot cuprinsul proiectului.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>La Capitolul VIII. „Ministerului Economiei și Infrastructurii” de substituit cu „Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>La compartimentul 2, sintagma „culturii fizice” de substituit cu sintagma „educației fizice”.</p> <p>La compartimentul 4, sintagma „și extrașcolar” se va exclude, deoarece instituțiile de învățământ general cuprind instituțiile de învățământ extrașcolar. De asemenea, sintagma „mijloacelor speciale” de substituit cu sintagma „veniturilor colectate/proprii”.</p> <p>Potrivit compartimentului 5, aprobarea proiectului Strategiei nu va cauza cheltuieli financiare din bugetul de stat, iar estimarea cheltuielilor suplimentare va fi efectuată la etapă elaborării Planului de implementarea al acesteia. În același timp, implementarea măsurilor noi propuse în proiect, ce țin de construcția unei Arene Naționale de Fotbal, construcția/reabilitarea stadioanelor de fotbal din centre raionale și sălilor polivalente în regiunile chelie ale țării, crearea cabinetelor medicale moderne pentru recuperarea sportivilor de performanță, crearea centrelor regionale de pregătire a loturilor naționale, crearea unui centru unic cu echipament în cadrul CSPLN, crearea sistemului de asigurare medicală specială și asigurarea stagiului de cotizare în cuantum minim al contribuțiilor pentru sportivii de performanță, vor avea impact semnificativ pe termen mediu asupra bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondului asigurării obligatorii de asistență medicală.</p> <p>Astfel, ținând cont că proiectul Strategiei prevede elaborarea proiectului Programului și a Planului de acțiuni pentru anii 2024-2026, se propune de a corela politicile/acțiunile prevăzute în proiect cu cadrul de resurse disponibil, cu încadrarea în alocațiile aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2024 și în Cadrul bugetar pe termen mediu pentru anii 2024-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.408/2023, cu indicarea expresă a sectoarelor implicate și surselor de finanțare a cheltuielilor necesare pentru punerea în aplicare a proiectului actului normativ.</p>	<p>Se acceptă Nota informativă a fost completată. CBTM 2024-2026 va fi completat cu obiectivele respective.</p>
17	Ministerul Justiției	<p>În Nota informativă, proiectul prezentat a fost elaborat în temeiul art.6 alin.(1) lit. a) din Legea nr.330/1999. Necesitatea elaborării proiectului Strategiei naționale de dezvoltare de dezvoltare „Sport 2030 derivă din angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova urmare ratificării Acordului de Asociere RM-UE și obținerii statutului de țară candidat, pentru aderare la Uniunea Europeană.</p> <p>Strategia „Sport 2030 trebuie să aibă un temei în corpul actului normativ. În acest sens, la pct.1 din hotărârea Guvernului, este necesar să fie completate cuvintele „(se anexează)”.</p> <p>Subliniem că, în actul normativ nu este admis a fi expus titlul unui document de politici pe o pagină separată. Însă, conținutul propriu-zis al acestuia urmează a fi însoțit de parafa de aprobare: „Aprobat/ă prin Hotărârea Guvernului nr. /20”.</p> <p>Capitolul I urmează a fi intitulat „Introducere”.</p> <p>În ceea ce privește Lista de acronime și abrevieri, urmează a fi precizat că, în cazul actelor normative, potrivit art.54 alin. (1) lit. i) din <i>Legea nr.100/2017</i>, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face <i>numai</i> după explicarea acestora în text la <u>prima folosire</u>. Întru asigurarea respectării regulii prevăzute de norma legală anterior menționată, se impune necesitatea revizuirii textului, astfel încât formele abreviate să fie utilizate la</p>	<p>Se acceptă. Nota informativă a fost completată.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Modificările și completările au fost efectuate.</p> <p>Se acceptă. Modificarea a fost realizată în text.</p>

		prima utilizare a termenilor în conținutul propriu-zis al materiei de reglementare, dar nu sub forma unei enumerări distincte în conținutul proiectului lista aparte în text.	
		Proiectele documentelor de politici se numerează conform regulilor tehnicii legislative. Astfel, se constată o inadverență în ceea ce privește numerotarea normelor în proiectul prezentat, motiv pentru care propunem a fi revizuită conform dispozițiilor statuate la art. 52 din <i>Legea nr.100/2017</i> .	Se acceptă. Proiectul a fost numerotat conform tehnicii legislative.
		În privința denumirii Cap.IV, considerăm necesară scrierea acesteia, în redacția: „IV.ORIENTĂRI STRATEGICE, OBIECTIVE GENERALE ȘI DIRECȚII PRIORITYARE DE ACȚIUNE”. Astfel, pentru a exclude eventualele dificultăți și incertitudini în procesul implementării prevederilor, urmează ca fiecare direcție de orientare strategică să fie abordată distinct în cadrul unei secțiuni consacrate cu acest scop, conturându-se astfel și obiectivele generale, direcțiile priorityare de acțiune, rezultatele așteptate în urma realizării fiecărui obiectiv, precum și impactul scontat.	Se acceptă. Denumirea Cap.IV a fost modificată.

REAVIZARE

18	Agencia Națională Antidoping	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
19	Cancelaria de Stat.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
20	Ministerul Apărării.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
21	Ministerul Afacerilor Interne.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
22	Ministerul Afacerilor Externe.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
23	Ministerul Culturii.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
24	Ministerul Muncii și Protecției Sociale.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
25	Ministerul Infrastructurii și Devoltării Regionale.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
26	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
27	Ministerul Mediului.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
28	Ministerul Energiei.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
29	Ministerul Sănătății.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
30	Comitetul Paralimpic din Republica Moldova.	Proiectul Strategieie „Sport 2030” este susținut fără propuneri și obiecții.	
31	Comitetul Național Olimpic și Sportiv.	Pe parcursul textului Strategiei urmează de concretizat statutul Centrului Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale ca instituție extrașcolară și co-autor.	Se acceptă.
		La pct.31 sbp.3), la final, fraza „necesitatea promovării turismului” urmează a fi exclusă.	Se acceptă.
		Punctul 32 urmează a fi reformulat pentru a oferi o claritate.	Se acceptă.
		Punctul 52 sbp.1) urmează a fi reformulat pentru a oferi o claritate.	Se acceptă.
		Punctul 54, referitor la anul 1995, urmează a fi reformulat pentru a oferi o claritate.	Se acceptă.

		La punctele 61 și 63 urmează a exclude referința la unele federații sportive pentru a evita discriminarea în raport cu alte federații sportive.	Se acceptă.
		La pct.67 urmează de completat Tabelul cu datele statistice pentru anul 2023.	Nu se acceptă. BNS nu a publicat informația respectivă.
		La pct.75 fraza „destramarea URSS” se propune a fi exclusă.	Se acceptă.
		Pct.77 urmează a fi reformulat pentru a face o claritate.	Se acceptă.
		Pct.80 urmează a fi armonizat la prevederile art.30 alin.(4 ²) al Legii nr.330/1999 cu privire la cultura fizică.	Se acceptă. Pct.80 a fost armonizat la proiectul Legii cu privire la educația fizică și sport, fiind inclus și finanțarea Comitetului Paralimpic.
		La pct.84 Lista competițiilor sportive urmează a fi exclusă, fiind inoportună pentru Strategie.	Se acceptă.
		La pct.85, obiectivul 7 urmează a fi exclus ca fiind inoportun. Nu are nici o relevanță cu obiectul strategiei.	Se acceptă.
		La Tabelul Indicatorilor de monitorizare și evaluare, obiectivul 1, acțiunea 5 și la obiectivul 2, acțiunea 8 urmează a fi revizuite.	Nu se acceptă. CNOS nu poate interveni activitatea ANAD.
		Denumirea capitolului VIII urmează a fi completat și pct.129 urmează a fi completat cu fraza „structuri sportive naționale”.	Se acceptă.
32	Ministerul Finanțelor.	La pct.23 sintagma „de la bugetele acestora” de substituit cu sintagma „din bugetul de stat, inclusiv prin intermediul transferurilor cu destinație specială”, deoarece finanțarea școlilor și liceelor sportive din subordinea autorităților publice locale se efectuează de la bugetul de stat către bugetele autorităților publice locale prin intermediul transferurilor speciale.	Se acceptă.
		La pct.58 sintagma „centrele raionale” de substituit cu sintagma „raioanele”.	Se acceptă.
		La pct.84 denumirea graficului „Alocații din bugetul de stat pentru finanțarea sportului urmează a fi reformulată deoarece valorile indicate se referă la finanțarea sportului de performanță.	Se acceptă. Denumirea graficului a fost reformulată.
		La pct.110 subpct.2-6 urmează a fi excluse deoarece ar putea genera în mod direct costuri financiare suplimentare care nu sunt prevăzute la bugetul de stat.	Se acceptă parțial. Subpunctul 2 a fost exclus, (centrele regionale de pregătire a loturilor naționale). Subpunctele 3-6 nu vor fi excluse deoarece vor fi incluse în Programul de implementare. În CBTM pentru anul 2025, MEC va propune acțiunile

			respective ca să fie acoperite financiar din bugetul de stat.
		La pct.102, acțiunile 1-3 urmează a fi excluse deoarece nu sunt acoperite financiar din bugetul de stat.	Nu se acceptă. MEC va propune în CBTM pentru 2025 ca acțiunile respective să fie acoperite financiar din bugetul de stat.
		La cap.IV., La tabel „Indicatori de monitorizare și evaluare, denumirea coloanei 3 „Sursa se propune de substituit cu textul „Sursa de finanțare”. Totodată, toate abrevierile instituțiilor din coloana 3 (MIDR, ADR; MEC etc) se propune de substituit cu denumirea bugetelor din contul cărora vor fi acoperite cheltuielile pentru realizarea măsurilor.	Se acceptă parțial. Denumirea coloanei 3 a fost modificată. Dar Denumirea bugetelor nu poate fi modificată deoarece autoritățile publice responsabile de realizarea acțiunilor din Strategie dețin mijloace financiare din bugetul de stat și fonduri de asistență externă. MEC nu cunoaște în ce volum acțiunile din Strategie se finanțează din bugetul de stat ori din proiecte de asistență externă.
		Nota informativă se va ajusta ținând cont de obiecțiile expuse asupra proiectului Strategiei.	Se acceptă.
33	Ministerul Justiției.	Anexa Strategiei se va completa cu denumirea acesteia conform pct.1 din proiectul hotărârii Guvernului.	Se acceptă.
		Punctele se vor evidenția printr-o retragere ușoară spre dreapta de la alinierea textului pe verticală. Subpunctele din proiect se vor numerota conform art.52 din Legea nr.100/2017.	Se acceptă.
		La referința la Strategia națională de dezvoltare „Sport 2030” se va utiliza abrevierea „SND Sport 2030”.	Se acceptă.
		La pct.34 și pct.101, remarcăm că secțiunea reprezintă element de structură complex, motiv că nu poate fi format dintr-un singur punct.	Se acceptă.
		Compartimentul „Corelare cu documentele de planificare, documente de politici publice conexe” se va numerota.	Se acceptă.
		La pct.131 referința la „administrația publică locală” se va substitui cu referința la „autoritățile administrației publice locale”, conform Legii nr.436/2006.	Se acceptă.

/Ministru

Dan Perciun